

★A★S★D★

Obsah 5. Číslo 16. Ročníku - 1984

Vítězství nad starostmi
Čtete s námi knihu Zjevení Jana
On vysvobodí lid svůj —
dokončení

Charaktery — ochotný Filip

Zázrak o váze 1400 gramů

Rodičovské desatero

Nové archeologické průzkumy
Jeruzaléma

Etapy švýcarské reformace —
závěr

O prvenství víry

Hynoucí ráj

Poslušnost se vyplácí

Z knihy přírody — Orel

ZNAMENÍ DOBY



KDYBY TO TAK KAŽDÝ...



Vodovodní kohoutek v kuchyni měl vadné těsnění. Pomalu se vytvořila kapka a kap... — s charakteristickým zvukem se roztránila na dně výlevky. Přes den to nevadilo, jen večer, před spaním, to rozčulovalo. Musím to dát do pořádku, říkám si. Nedal jsem. Měl jsem jinou práci a nakonec, vždyť je to jen pár kapek. Pak přišla sucha a výzvy k šetření vodou. S překvapením jsem četl, že ty kapky z kapajících kohoutků by jen v Severomoravském kraji naplnily velkou přehradu za pouhé dva roky.

Vzpomněl jsem si na příhodu z parku. Mladík ulomil malou větvičku jasmínu pro svou dívku. Měla radost. Starší pán sedící na lavičce mu však řekl: „To neděláte dobře, co kdyby to tak každý?“ „Kdyby to tak každý,“ na tu větu jsem si nyní vzpomněl.

Šetrnost může být vlastnost vrozená, nebo získaná výchovou. Lhostejnost, egoismus nebo nevědomost zapříčiněná neinformovaností má následky gigantických rozměrů.

Jestliže každý obyvatel stotisícového města odhodí půl krajíce chleba denně do koše, pak je to za jeden rok 110 tun chleba, což představuje 55 000 dvoukilových bochníků. Řekneme si, jen půl krajíce, ale „když to každý“, pak se ten jeden krajíc milionkrát násobí. Ani si neuvědomujeme, co surovin, energie a lidské práce tak přichází nazmar.

Po celá desetiletí se lidem zdálo, že nerostné bohatství naší planety je nevyčerpatelné. Máme v zemi miliardy tun uhlí a nafty, stačí jen těžit. Tento naivní optimismus nás již dávno opustil. To naše pohodlí lidí technického věku jde na úkor zásob prvotních zdrojů energie, kterých tím ovšem nenávratně ubývá.

Právě ten vyhozený krajíc chleba představuje určité procento energie, jež byla potřebná k jeho výrobě, a to od setby, sklizně, přes pekárnu, až po odvoz do prodejny. Tato energie všech skončila v odpadovém koši, přišla nazmar.

Někdy zapomínáme na to, že šetrnost je principem bohatství, a ne chudoby, jak by se mohlo zdát. Ježíšův pohled na otázky ekonomiky je vyjádřen v události nasycení zástupů pěti chleby a třemi rybami. Čteme, že nakonec dává příkaz: „Seberte drobtý, aby nic nepřišlo nazmar“ (Jan 6,12). Tak nás ten, který má neomezené zdroje bohatství ve své moci, učí šetrnosti.

Důvodem k šetrnosti jsou dvě věci; buď je zdroj omezen, nebo je více potřebných. Vždy to však vyžaduje zápas se sobectvím. Problém šetrnosti a neplýtvání není jen věc ekonomiky, ale především lidského srdce. Dotýká se to názorového postoje člověka k životu. Je výsledkem odpovědi na otázku po smyslu života, „proč žiji?“

Jestliže většina přijímá konzumní postoj k životu, pak je jisté, že někde někdo na světě má méně a nakonec je to na úkor vyčerpání celkového bohatství planety.

Šetřit bychom měli i jinými věcmi než hmotnými. Četl jsem pěkný výrok: „Šetři silnými slovy, nebudeš je moci splnit.“ Někdo snad namítne, že jsem mohl ušetřit papír a čas na tento článek, protože lidé se stejně nezmění. Je pravdou, že ovlivnit druhé, pokud se to týká osobního pohodlí či chuti, je těžké. Jednoho člověka však ovlivnit můžeme — sebe samého. „A když to tak každý...“

L. ŠVIHÁLEK

„Neukládejte si poklady na zemi, kde je ničí mol a rez a kde zloději vykopávají a kradou. Ukládejte si poklady v nebi, kde je neničí mol ani rez a kde je zloději nevykopávají a nekradou. Neboť kde je tvůj poklad, tam bude i tvé srdce.

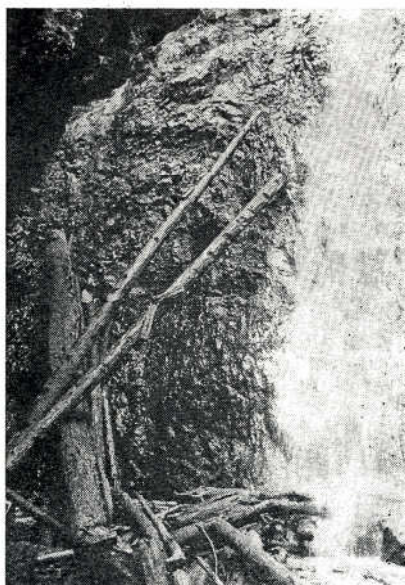
Proto vám pravím: nemějte starost o svůj život, co budete jíst, ani o tělo, co budete mít na sebe. Což není život víc než pokrm a tělo víc než oděv? Pohlédte na nebeské ptactvo: neseje, nežne, nesklízí do stodol, a přece je váš nebeský Otec živí. Což vy nejste o mnoho cennější? Kdo z vás může o jednu píď prodloužit svůj život, bude-li se znepokojovat? A o oděv proč si děláte starosti? Podívejte se na polní lilie, jak rostou: nepracují, nepředou — a pravím vám, že ani Šalomoun v celé své nádheře nebyl tak oděn jako jedno z nich. Jestliže tedy Bůh tak obléká polní travu, která tu dnes je a zítra bude hozena do pece, neobleče tím spíše vás, malověrní?

Nemějte tedy starost a neříkejte: Co budeme jíst? Co budeme pít? Co si budeme oblékat? Po tom všem se shánějí pohané. Váš nebeský Otec přece ví, že to všechno potřebujete. Hleďte především jeho království a spravedlnost, a všechno ostatní vám bude přidáno. Nedělejte si tedy starosti o zítřek; zítřek bude mít své starosti. Každý den má dost vlastního trápení“ (Mat 6,19-34).

Všechna idylická zobrazení citovaného textu představující bezstarostné ptáčky, krásné lilie a okázalou nádheru Šalomouna nás nemohou zbavit dojmu, že Pán Ježíš vyslovil něco, čemu jen velmi nesnadno rozumíme. Je to těžko pochopitelný výrok proto, že má být přetlumočen do běžných projevů a postojů každodenního života. A právě otázka, zda takové přetlumočení je možné, vytváří z našeho textu tvrdý oříšek.

Naše všední dny naplňují skutečné starosti, které nemůžeme jednoduše hodit za hlavu. Každý stav a každý věk má své problémy. Rodiče se starají o budoucnost svých dětí, mladí lidé mají zase svoje starosti a tak to jde dál. Jak se starostí zbavit? Máme se snažit na ně alespoň zapomenout tím, že se rozhlédneme po ptáčích na obloze a připomeneme si jejich bezstarostnost? Ale to bychom nejednali podle Božího slova; neboť Boží slovo chce právě do našich starostí vnést ujištění, že ten, který mluvil o lilích a ptáčích, snášel všechny útrapy a smrtelné zápasy a že s námi cítí jako náš bratr.

Jak máme životní styl bezstarostných ptáků přenést do svého života, který je tak bohatý na starosti? Jak to vlastně myslel Pán Ježíš? Vždyť každá vážná práce vytváří starosti a problémy. Musím se zcela vážně zamyslet, zda na daný úkol stačím, musím domyslet, jaké překážky a rozpory budu muset překonávat. Pán Ježíš na jiném místě Písma také říká, že

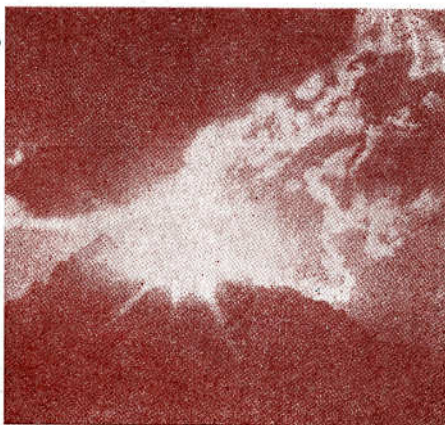


Vítězství nad starostmi

ten, kdo staví věž, musí pečlivě uvážit, dělat si starosti, spočítat náklad, tedy plánovat „má-li dost na dokončení stavby“ (Luk 14,28). Není tedy proti plánování, nepodporuje neodpovědnou bezstarostnost a lehkomyšlnost.

Pán Ježíš vidí nesprávnost našeho „pečování“, tedy to „pohanské“ v tom, že vždy znovu krátkozrace hledíme jen na svou cestu, a nikoli na cíl, kam nás chce Bůh dovést. Proto nás učí, abychom nejdůležitější cíl — získání Božího království — měli vždy jasně na prvním místě. Když se jednou odvážíme a vážně se zaměříme na Boží cíl s naším světem a s naším životem, pak si budeme také za všech okolností jisti, že nám „všechno ostatní bude přidáno“. To znamená, že Bůh nám poskytne všechno, abychom k tomuto cíli došli.

Opak ustaranosti — „pečování“ —



jak o tom mluvil Pán Ježíš, není bezstarostnost lidí, kteří jsou dostatečně opatření vším možným — ne — opakem ustaranosti je Boží pokoj, který mohu mít tehdy, jestliže se symbolicky držím ruky svého Pána. Boží pokoj nemá člověk pouze tehdy, když je moře klidné a lodička života pluje v pohodě. Bez starostí smí člověk být, i když se vlny vzdouvají, ale když je v naší lodičce přítomen Pán a my víme, že se loďka nepotopí, že nám vítr a vlny nesmějí ublížit, ponevadž je s námi On, který má nad nimi moc. To jediné, oč bychom se měli starat, co nám má ležet na srdci, je obava, abychom nepohrdli důvěrou v Pána, který chce v lodičce našeho života trvale přebývat.

Zůstává nám ještě jedna otázka. V dopise ap. Petra se říká: „Všechnu svou starost vložte na něj“ (1 Petr 5,7). Tak přece smíme mít starosti a svěřovat je svému Pánu a Spasiteli. Smíme s těmi mnohými maličkostmi života přijít k němu. Pravda, většina těch našich starostí není nic světoborného, jsou to jen maličkosti každodenního života. Pán Ježíš nás učí, že starost o denní chléb smíme přednášet Otci. Ježíš Kristus, který nás k němu přivádí, potěšil opuštěnou matku v jejím zármutku a starostech o budoucnost, pomohl chudým, kteří nevěděli, jak přežijí příští den. Také starost o pohostění na svatbě bral vážně. Tak bedlivě střeží a doprovází naše malé starosti. Pán Bůh vůbec nechce, abychom starosti potlačovali a nedali jim průchod, nýbrž abychom je otevřeně a svobodně přinesli k němu. Proto jsme pro Ježíše Krista dětmi jeho Otce. Který pozemský otec by si asi přál, aby mu jeho dítě ze studu něco zamlčelo?

Ale pak, když jsme to učinili, je na čase vyslovit tu druhou prosbu: „Staň se tvá vůle.“ Taková prosba znamená: „Milý Otče, teď jsem ti řekl všechno, co mi působí starosti a bere náladu, pověděl jsem ti také, co si o tom myslím a prosil jsem tě, abys mi ve své milosti pomohl. Ale, milý Otče, nyní na to všechno zapomínám, učiň se mnou, co ty chceš. Staň se tvá vůle, a nikoli má.

Kdo má mnoho starostí, má také největší předpoklad posílit svou víru, protože svému Pánu tak mnoho svěřuje, a to všechno se má proměnit ve velkou důvěru. Je mnoho potřeb, ale „jen jednoho je opravdu třeba“. Máme-li to „jedno“, ostatní také obdržíme. Takové je „královské“ Boží zaslíbení a „královská“ zkušenost všech Božích dětí.

Slož všechno, co tě tíží
a co tě skličuje.
Bůh, k němuž srdce vzhlíží,
se jistě smiluje.

Ač starostí máš mnoho,
teď můžeš klidně spát,
vždyť shledáš zanedlouho,
jak má tě Pán Bůh rád.

J. MARCOLLA

KNIHA, KTERÉ LZE POROZUMĚT

Kniha „Zjevení“ je v mnoha ohledech výjimečnou knihou bible: je zařazena v seznamu biblických knih na poslední místo, je jedinou prorockou knihou Nového zákona.

Někteří lidé ji velmi rádi čtou, vychutnávají barvitost symboliky a obrazné mluvy, která má tak daleko ke skutečnosti všedních dnů. Jiní čtenáři bible se této knize zásadně vyhýbají, protože jí nerozumějí a obávají se, že ji porozumět ani nelze.

Bůh nechal napsat knihu Zjevení proto, aby dopředu „zjevil“ základní linie vývoje dějin od doby prvokřesťanské církve až do druhého příchodu Pána Ježíše na tuto zem. Přestože je tento článek mimořádně rozsáhlý, můžeme v jeho rámci jen zkratkovitě naznačit hlavní myšlenkové celky knihy Zjevení.

Zběžným prolistováním zjistíme, že poslední kniha bible je rozdělena do 22 kapitol, obsahuje množství zvláštních a těžko představitelných symbolů. Pozornému čtenáři neujde, že knihu můžeme rozdělit na čtyři tematické oddíly a že jednotlivé oddíly nejsou stejně náročné. Čtyři oddíly tvoří vlastně čtyři velké a základní linie prorockví — sedm dopisů sborům (kap. 2. a 3.), sedm pečeti (kap. 4. až 7.), sedm polnic (kap. 8. až 11.) a popis závěrečných událostí (kap. 12. až 22.).

Dříve než se budeme podrobněji zabývat jednotlivými částmi, připomeňme si základní údaje o pisateli a době, kdy byla kniha napsána.

První věta knihy představuje pisatele — apoštola Jana, jednoho z prvních následovníků Ježíše Krista a pisatele evangelia. Devátý verš první kapitoly oznamuje místo sepsání knihy — Patmos, malý ostrov v Egejském moři nedaleko pobřeží dnešního Turecka. Jan se představuje jako ten, kdo „má účast na Ježíšově soužení“. Okolo r. 95 po Kr. nařídil římský císař, aby mu všichni poddaní vzdávali božskou úctu. Protože křesťané odmítli, stali se jako „protistátní živly“ předmětem pronásledování. Apoštol Jan prožil několik let vyhnanství na Patmosu. Jestliže jej Kristus povolal jako mladíka ani ne dvacetiletého (r. 27 nebo 28), pak mu na Patmosu muselo být nejméně 85 let.

Okolnosti při vzniku knihy Zjevení naznačují, proč chtěl Bůh svému lidu odhalit budoucnost. Bůh neměl nikdy v úmyslu seznamovat svůj lid s budoucími událostmi jen proto, aby uspokojil jejich zvědavost. Měl proto zcela jiné důvody. Přál si, aby mu plně důvěřovali, aby se dokázali bez výhrad svěřit do jeho rukou a dovo-

liti mu, aby přetvářel jejich životy. Chtěl, aby se připravovali na věčný život v jeho přicházejícím království.

První generace křesťanů, kteří namnoze znali Pána Ježíše osobně, již zemřela. Z apoštolů zůstal na živu jediný — Jan, a bylo zřejmé, že i jeho život se blíží k závěru. Druhá generace křesťanů prožívala velké pronásledování. Bůh je chtěl ujistit, že na ně nezapomněl. Chtěl jim připomenout, že zaslíbení daná apoštolům nezměněně platí i pro ně. Chtěl je přesvědčit, že i přes dočasně chmurné vyhlídky budoucnost spočívá pevně v jeho rukou. Konečně a jediné opravdu rozhodující vítězství dobude Bůh. Jeho věrný lid se bude na výsledcích tohoto vítězství podílet.

Nyní se podívejme blíže na jednotlivé části knihy.

SEDM DOPISŮ SBORŮM

Starý prorok na opuštěném ostrově znovu promýšlí události svého dlouhého a bohatého života. Připomíná si šťastné dny prožité po boku Ježíše Krista a těší se na den velkého shledání.

Najednou za sebou zaslechne známý hlas. Otáčí se a vidí sedm zlatých svícňů. Mezi nimi se prochází jeho drahý Pán. Není už oblečen jako tešař z Nazareta, má na sobě slavnostní oděv velekněze. „Jeho hlava a vlasy bělostné jako sněhobílá vlna, jeho oči jako plamen ohně; jeho nohy podobné kovu rozžhavenému ve výhni a jeho hlas jako hukot příboje. V pravici držel sedm hvězd a z jeho úst vycházel ostrý dvousečný meč; jeho vzhled jako když slunce září v plné své síle“ (Zj 1,14-16).

Jan neviděl Ježíše Krista v takové podobě ani na hoře proměnění (Mat 17,1-8). Zděšený padl k zemi jako mrtvý. Pán jej však pozvedl, vyzval, aby se nebál a oznámil mu, že má pro něj úkol: „Napiš, co jsi viděl.“ Pán Ježíš Jana předně pověřil, aby jeho jménem napsal dopisy sedmi skutečně existujícím křesťanským sborům v římské provincii Asia (dnešní Turecko).

Povšimněme si blíže prvního dopisu.

Začíná popisem Pána Ježíše, který se prochází mezi sedmi svícny — sbory (viz Zj 1,20). Následující verše obsahují popis ctností a kladů, za které Kristus efezské křesťany chválí. Další verš obsahuje jemně formulovanou výtku: „Ale mám to proti tobě, že už nemáš takovou lásku jako na počátku“ (v. 4). V dalším verši je obsaženo řešení, rada, výzva i výstraha: „Rozpomeň se, odkud jsi klesl, navrať se a jedné jako dřív. Ne-li, přijdu na tebe o pohnu tvým svícнем z jeho místa, jestliže se neobrátíš“ (v. 5). Dopis končí další pochvalou a krásným slibem: „Tomu, kdo zvítězí, dám jíst ze stromu života v Božím ráji.“

Všechny dopisy jsou psány s drobnými výjimkami podle stejného schématu: pozdrav, popis Ježíše Krista, jmenování kladných i záporných stránek sboru, výzva k nápravě, povzbuzení a slib.

Jak důvěrně zná Pán Ježíš svůj lid. Jak pozorně vyzdvihuje všechny dobré stránky, jak laskavě upozorňuje na nedostatky, jak trpělivě vede k vítězství nad pokušením a hříchem, jak velkolepou odměnu slibuje všem, kdo mu zůstanou věrni. Nepochybuji o tom, že dopisy povzbudily a posílily víru členů jmenovaných sborů. Určitě se rozhodli zůstat věrni za všech okolností svému Pánu, který je tak dobře znal, a přesto tolik miloval.

Co říkají ony dopisy dnes nám? Podobně jako křesťané z Efezu i my musíme přiznat, že jsme opustili počáteční lásku k Pánu Ježíši. Jako laodicejští křesťané jsme zvlažněli (Zj 3,16).

Dopisy sedmi sborům oprávněně chápeme trojím způsobem: (1) jako dopisy skutečným sborům na konci prvního století, (2) jako poselství křesťanům všech dob, protože se zmiňují o základních etapách rozvoje i problémech, jimiž prochází každý věřící, (3) jako prorocký popis sedmi údobí v dějinách křesťanské církve. Efezský sbor představuje prvotní apoštolskou církev, poslední laodicejský sbor symbolizuje křesťá-



Pozůstatky města Efezu



ny, kteří mají prožít návrat Ježíše Krista.

SEDM PEČETÍ

Čtvrtou kapitolou se symbolika knihy Zjevení radikálně mění. Nejdříve Jan viděl nebeského Otce na trůnu obklopeného nesčíslnými zástupy andělů. Na počátku páté kapitoly uvádí, že Bůh měl v ruce knihu „úplně popsanou a zapečetěnou sedmi pečeti“ (Tehdejší knihy se psaly na dlouhé pásy papýru nebo pergamenu, svinovaly do svitků a převazovaly šňůrou, kterou bylo možno opatřit pečeti). Knihu nemohl nikdo rozpečet. Pak Jan uviděl Božího „Beránka“ — Ježíše Krista — jediného, kdo mohl knihu otevřít. Všechny bytosti u Božího trůnu zpívaly na jeho počest mohutný chvalozpěv.

Šestá kapitola popisuje, co se děje, když Pán Ježíš láme jednotlivé pečeti. Po rozlomení každé z prvních čtyř pečetí vyjíždí zvláštní symbolický jezdec. První jede na bílém koni, druhý na „ohnivém“, třetí na černém a čtvrtý na smrtelně „sinalém“. Jednotlivé pečeti označují významné dějinné etapy. Šestá pečeť hovoří například o mimořádných přírodních úkazech, ke kterým došlo na konci 18. a na počátku 19. století (Zj 6,12-17). Žijeme v mezidobí mezi událostmi popsanými ve verších 13. a 14., před projevy, které ohlásí bezprostřední příchod Ježíše Krista. Povášněme si, jak kniha Zjevení líčí reakci lidí, kteří odmítli Ježíše Krista: „...všichni prchali do hor, aby se ukryli v jeskyních a skalách, a volali k horám a skalám: Padněte na nás a skryjte nás před tváří toho, kdo sedí na trůnu a před hněvem Beránkovým, neboť přišel veliký den jeho hněvu, kdo bude moci obstát?“ (Zj 6,15-17).

Z jejich úst zaznívá velmi závažná otázka: Kdo obstojí, až se Ježíš Kris-

tus vrátí? Celá následující kapitola jakoby v uvozovkách dává Boží odpověď na tuto otázku. Teprve potom se Jan vrací k popisu poslední, sedmé pečeť.

Sedmá kapitola knihy Zjevení popisuje ty, kdo obstojí při příchodu Ježíše Krista. Zde se poprvé setkáváme se zmínkou o zvláštní skupině „144 000“. Anděl však ve vidění ukázal Janovi další „nesčíslný zástup“ „ze všech ras, kmenů a jazyků, jak stojí před trůnem a před tváří Beránkovou oblečení v bílé roucha, palmové ratolesti v rukou“ (Zj 7,9). V nepočítatelném zástupu jsou vykoupení všech národů a všech dob. Každý z nás má možnost náležet k tomuto zástupu. Pán Ježíš chce zachránit každého. Je třeba, abychom jako oni „vyprali svá roucha a vybělili je v krvi Beránkově“ (7,14). Dovolme Ježíši Kristu, aby z našeho života odstranil všechno nesprávné, abychom mohli patřit mezi vykoupené, kterým Bůh slíbil: „Již nebudou hladovět ani žíznit, ani slunce nebo jiný žár jim neublíží, neboť Beránek, který je před trůnem, je bude pást a povede je k pramenům vod života a Bůh jim setře každou slzu z očí“ (7,16,17).

Osmá kapitola začíná rozlomením sedmé pečeť: „A když Beránek rozlomil pečeť sedmou, nastalo na nebi mlčení téměř na půl hodiny“ (Zj 8,1). Protože sedmá pečeť následuje po šesté, musí také „mlčení“ na nebi nastat, až Pán Ježíš přijde na tuto zem pro svůj lid. Někdy máme dojem, že Pán Ježíš přijde jen s určitou skupinou andělů. Jan se nás snaží přesvědčit, že všichni nebeshané budou doprovázet vítězného Spasitele. Nebe ztichne — zůstane prázdné. Všichni nebeshané budou u toho, až Pán dokončí plán zachrany lidstva a jednou provždy skoncuje s hříchem. Vždyť tento okamžik tak dlouho vyhlíželi.

SEDM POLNIC

Další vidění popisuje sedm andělů, kteří obdrželi sedm polnic. S jednotlivými polnicemi se pojí zvláštní symboly — krupobití, oheň, krev, hořící hora, hořící hvězda, rojení kobylek, andělé u řeky Eufratu. Jak porozumět tak zvláštním obrazům a symbolům?

Mnozí čtenáři bible považují sedm polnic za nejméně srozumitelnou část „Zjevení“. Do jisté míry s nimi souhlasím, ale musím dodat, že je to naše chyba.

Možná jste už také sledovali v televizi soutěž, při níž soutěžící měli rozpoznat známé herce a určit názvy filmů, z nichž ukázky pocházejí. Možná, že jste žasli, jak snadno určovali jména a názvy filmů, o kterých jste nikdy ani neslyšeli. Kdybychom studovali dějiny a Boží slovo tak pozorně a pečlivě jako oni soutěžící sledují dění ve světě filmů, zřejmě bychom dokázali mnohem snadněji identifikovat události symbolicky představené sedmi polnicemi.

Dopisy sedmi sborům předpovídají jednotlivé etapy duchovního stavu křesťanské církve v průběhu staletí od počátku našeho letopočtu až do konce pozemských dějin. Sedm pečetí zahrnuje stejné časové rozpětí, ale všímá si událostí z jiného hlediska. Podobně sedm polnic proroky představuje ve stejném úseku lidských dějin nejvýznamnější politické přetoky, které podstatně ovlivnily život církve. Mezi troubením šesté a sedmé polnice je podobně jako u pečetí vložena rozsáhlá vsuvka (kap. 10., 11.). Jan uviděl anděla, jehož popis souhlasí s popisem Ježíše Krista, jak sestupuje z nebe s otevřenou knihou: „Potom anděl, kterého jsem viděl stát na moři i na zemi, pozvedl svou pravici k nebi a přísahou při tom, který je živ na věky věků, který stvořil nebesa, moře a všecko, co je v nich, potvrdil, že čas je u konce. Ve dnech, kdy zazní polnice sedmé anděla, naplní se Boží tajemství, jak je Bůh oznámil svým služebníkům prorokům (Zj 10,5-7).

O sedmé polnici se píše ve Zjevení 11,15. Jan slyšel volání 24 starců u Božího trůnu: „Rozzuřily se národy, ale přišel hněv tvůj, čas, abys soudil mrtvé, a odměnil své služebníky“ (11,18). Na základě biblických proroctví věříme, že zde popisovaný Boží soud započal roku 1844.

Jan dále zaznamenal: „Tu se otevřel Boží chrám v nebesích a bylo v něm vidět schránu jeho smlouvy“ (v. 19). Schrána neboli truhla smlouvy obsahuje především desatero Božích přikázání — Boží zákon. Hovoří se o něm v souvislosti se soudem, abychom si uvědomili, že podle tohoto zákona budeme souzeni. Pán Bůh si přeje, aby před druhým příchodem Ježíše Krista všichni lidé zaslechli volání k věrnosti a k respektování všech deseti přikázání Božího zákona.

ZÁVĚREČNÉ UDÁLOSTI

Dvanáctou kapitolou začíná nová myšlenková linie prorocství. Tři předchozí části knihy — dopisy, pečete, polnice — zahrnují vždy celé dějinné období od počátku křesťanské církve až do druhého příchodu Ježíše Krista. Čtvrtá část knihy Zjevení v podstatě zahrnuje stejné časové období, ale podrobně si všímá hlavně závěrečného období ve velkém sporu mezi Kristem a původcem zla. Prorocký popis jde časově ještě dál, za druhý příchod Vykupitele. Líčí tisícileté království, konečné odstranění hříchů a nastolení věčného Božího království slávy.

Dvanáctá kapitola popisuje narození Ježíše Krista v Betlémě i projevy nepřátelství jeho odpůrce. Koho představují jednotlivé postavy? Máme-li správně porozumět symbolice, musíme se vrátit na počátek bible, když Bůh poprvé slíbil příchod Mesiáše [viz 1 Moj 3,15]. Docházíme k jednoznačným závěrům: žena představuje církev, Boží lid všech dob; Syn ženy je Kristus; drak je Boží nepřítel.

Prorocství ještě více poodhaluje oponu. Zjišťujeme, že zápas mezi dobrem a zlem na zemi je pouze malou částí tisíciletého sporu mezi Kristem a satanem. Spor začal v nebi ještě před stvořením světa. Tehdy se satanu podařilo získat třetinu andělů na svou stranu. K boji došlo i v nebi [Zj 12,7]. Jakmile Adam a Eva uposlechli pokušitele, byla do zápasu vtažena také naše země. Když se pokušiteli nepodařilo zmařit dílo Ježíše Krista, obrátil se s ještě větší zlobou proti jeho následovníkům.

V symbolické prorocké mluvě označuje den jeden skutečný rok. Nejkrutější pronásledování pravých věřících mělo trvat 1260 let od 538 do 1798 n. l. [Zj 12,6]. Zjevení 12,16 říká, že na pomoc ženě [církvi] přispěla země. Mnozí křesťané se mohli před pronásledováním zachránit útekem na nově objevený kontinent — do Ameriky. Země tak pohltila část útoku proti církvi. Drak se však rozhodl podniknout závěrečný útok proti „zbytku potomstva ženy“ — proti lidem, kteří „zachovávají Boží přikázání a drží se Ježíšova svědectví“.

Třináctá kapitola popisuje zvláštní symbolickou šelmu vystupující z moře. Protože se rouhá a prohlašuje za Boha, musí to být náboženská organizace, která pronásleduje pravé věřící. Má mnoho přívrženců, vždyť každý, kdo je proti Kristu, stojí na její straně. V téže kapitole popisuje Jan jinou šelmu, která na rozdíl od první vystupuje ze země, vznikla jiným způsobem. Na první pohled sice vypadá sympaticky, má rohy jako beránek, ale mluví stejně jako drak. Nakonec prosazuje zájmy a kult předchozí šelmy.

Začátek čtrnácté kapitoly ukazuje, že přes všechny útoky nepřítelů zů-

stane zde na zemi lid, který zvítězí nad šelmou a nepřijme její znamení. Další část čtrnácté kapitoly se časově vrací zpět. Tak jako Bohu nepřátelská mocnost vydává své ultimatum, můžeme od šestého verše číst Boží „ultimatum“ obyvatelům celé země. Protože poselství symbolicky nesou tři andělé, říkáme mu „trojan-dělské poselství“. Poselství vyzývá, abychom přijali věčné evangelium — záchranu v Ježíši Kristu, abychom zachovávali Boží přikázání, uctívali Boha Stvořitele, odmítli příslušnost k táboru Božích nepřátel, jinak bychom spolu s nimi snášeli trest. Je to nejaktuálnější Boží poselství pro naši dobu.

Čtrnáctá kapitola dále popisuje příchod Ježíše Krista a porážku lidí, kteří se postavili na stranu „šelmy“ proti Kristu.

Další kapitoly 15. — 20. barvitými symboly líčí porážku Božího odpůrce a jeho následovníků. Symboly a obrazy se v jednotlivých kapitolách mění, ale základní smysl zůstává.

Počátek osmnácté kapitoly nás znovu vrací k naléhavé výzvě čtrnácté kapitoly: „Potom jsem viděl jiného anděla, jak s velikou mocí sestupuje z nebe; a země byla ozářena jeho slávou. Zvolal mohutným hlasem: Padl, padl veliký Babylón a stal se doupětem démonů, skrytí všech nečistých duchů a každého zlověstného a nenáviděného ptáka; neboť vínem Božího hněvu pro smilství té nevěstky byly opojeny všechny národy, králové světa s ní smilnili a magnáti země zbohatli z její rozmařilosti a přepychu. A slyšel jsem jiný hlas z nebe: Vyjdí, lide můj, z toho města, nemějte účast na jeho hříších, aby vás nestihly jeho pohromy“ [Zj 18,1-4]. Bůh naposled vyzývá lidstvo, aby se obrátilo ke svému Zachránci a opustilo Babylón — směsici falešných náboženství a filozofií, pomocí níž pokušitel vedl lidstvo proti Bohu. Bůh ví, že i uprostřed Babylóna je mnoho upřímných lidí, kteří milují pravdu a spravedlnost a kteří by následovali Boha, kdyby o něm věděli. Tito lidé musí být varováni.

Devatenáctá kapitola popisuje vstup vykoupenných do Božího království. Slavnostní setkání lidí jako „Beránkovu svatbu“. Kapitola uvádí také jeden z nejpůsobivějších popisů druhého příchodu Ježíše Krista. Kristus doprovázen anděly přichází jako Pán pánů a Král králů.

Dvacátá kapitola ukazuje vykoupenné v nebi, jak zkoumají Boží záznamy o životě lidí. Přesvědčují se, že Bůh jednal v případě každého člověka nezáujatě a naprosto spravedlivě. Na zpuštěné zemi zůstane pouze původce vzpoury a jeho andělé, aby přemýšleli o výsledcích svého jednání.

Až tisícileté království v nebesích skončí, Kristus, sestoupí na zem i s vykoupennými. Také všichni vykoupenní lidé znovu procitnou k životu.

Původce hříchu je shromáždí k poslednímu zoufalému útoku proti Bohu — ale jenom proto, aby vyslechli z Božích úst rozsudek. Dále se hovoří o ohni, který očistí celou zemi a jednou provždy odstraní zlo a hřích. Boží oheň nebude hořet věčně, ale pohltí odsouzené jednou provždy definitivně a nenávratně.

Dvě závěrečné kapitoly knihy Zjevení popisují novou zemi, kterou Bůh vytvoří pro vykoupenné lidstvo: „A viděl jsem nové nebe a novou zemi, neboť první nebe a první země pominuly a moře již vůbec nebylo. A viděl jsem od Boha z nebe sestupovat svaté město, nový Jeruzalém, krásný jako nevěsta ozdobená pro svého ženicha. A slyšel jsem veliký hlas od trůnu: Hle, příbytek Boží uprostřed lidí, Bůh bude přebývat mezi nimi a oni budou jeho lid; on sám, jejich Bůh, bude s nimi a setře jim každou slzu s očí. A smrti již nebude, ani žalu, ani nářku, ani bolesti už nebude — neboť co bylo, pominulo“ [Zj 21,1-4].

O hlavním městě nové země Jan napsal: „A ukázal mi řeku živé vody, čiré jako křišťál, která vyvěrala u trůnu Božího a Beránkova. Uprostřed města na náměstí, z obou stran řeky, bylo stromová života nesoucí ovoce dvanáctkrát do roka; každý měsíc dozrává na něm ovoce a jeho listí má léčivou moc pro všechny národy. A nebude tam nic prokletého. Bude tam trůn Boží a Beránkův; jeho služebníci mu budou sloužit, budou hledět na jeho tvář a na čele ponešou jeho jméno“ [22,1-4].

Všechny spory, boje a zápasy skončí a zavládne konečný a ničím nerušený mír. Kristus zvítězí a vytvoří ideální podmínky k životu pro ty, kdo jej zde na zemi následovali.

Ty i já můžeme patřit mezi vykoupenné. K tomu nás vyzývá kniha Zjevení Jana: „Duch i nevěsta praví: Přijď! A kdo to slyší, ať řekne: Přijď! Kdo žízní, ať přistoupí, kdo touží, ať zadarmo nabere vody života“ [22,17].

-df-

Kdyby každý místo hádek dokazoval správnost svého názoru láskou a mírností, pak by „moudrost byla ospravedlněna ode všech synů svých“ (Luk 7,35). Oliver CROMWELL

★

Všecka Pisma božsky k tomu směřují, aby v lidech utvrzen a živ byl Kristus. Petr CHELČICKÝ

★

Dbej toho, co Kristus pro tebe a všechny učinil, aby ses i ty učil činit, co jsi dlužen jiným. Martin LUTHER

★

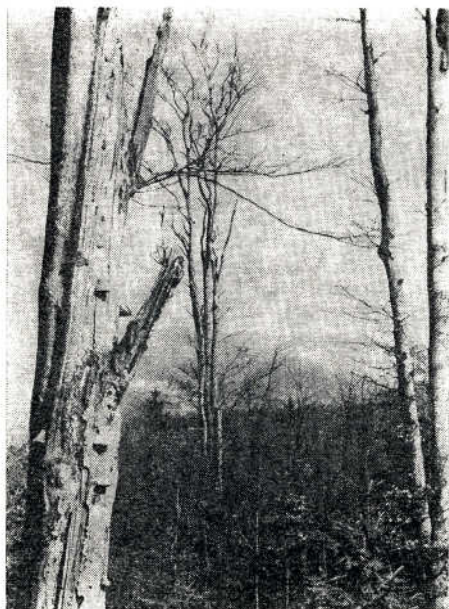
Žij každý den jako svůj den první i poslední. Angelus SILESII

★

Kdo hledá Boha, nalézá radost. AUGUSTIN

ON VYSVOBODÍ LID SVŮJ

od hříchů jejich



abychom mu věnovali pozornost:

Do malého francouzského městečka Eure na Loiře se vydal pařížský právník, aby tam zprostředkoval předání dědictví ze závěti, jejímž byl vykonavatelem. Někjaká paní Beaupreireová odkázala své neteri Blancheové jeden milión franků. Nevěděla však, kde se dívka nachází, a tak bylo na advokátovi, aby místo jejího pobytu zjistil. Po delším pátrání se dozvěděl, že pracuje jako posluhovačka hotelu v Eure. Při návštěvě hotelu se s ní nesetkal, protože měla právě volno. Ohlásil tedy svou návštěvu na druhý den a prosil, aby to dříve oznámili. Když se dívka vrátila, řekla jí majitelka hotelu o návštěvě a bez nejmenšího tušení naznačila, že ten pán byl asi od policie.

Do rána dívka zmizela a ve svém pokoji nechala dopis, ve kterém stálo: „Vzala jsem z pokladny šest tisíc franků, abych jednomu mladému muži, kterého miluji, pomohla z finanční tísně. Chtěla jsem všechno co nejříve vrátit, ale nyní, když mne pronásleduje policie, musím utéci...“ Majitelka hotelu do té chvíle o zpronevěře neměla ani tušení. Nikdy by na dívku nečinila oznámení, protože byla přesvědčena, že by škodu nahradila.

Advokát se svým průvodcem pronásledovali dívku po celé Francii. Ovšem pokaždé, když už se zdálo, že se s ní již setkají, dala se na další útěk. Advokát dal do celé řady novin oznámení, ve kterých Blancheovou žádal, aby se ve vlastním zájmu přihlásila, protože zdědila jeden milión franků. Ta byla však přesvědčena, že jde o lest, a skrývala se dál.

V Nice ji téměř dohonil. Obtelefonoval všechny hotely v pohraničním městě Ventimiglia a dostal ji konečně k aparátu. Důrazně ji seznámil s celou záležitostí a prosil ji, aby na něho počkala ve Ventimiglii. Okamžitě sedl do auta a vydal se za ní — ovšem znovu marně. Dívka prostě nevěřila, že by takové dědictví mohla získat a utekla do ciziny.

Kolik lidí se této nerozumné dívce podobá! Kolik lidí se chová stejně pošetile? Tak dlouho utíkají před záchranou, až se dostanou za hranici, kde pro ně již není pomoci. Časné, pomíjivé a často i hříšné zájmy je natolik zaměstnávají, že nemají zájem rozhodnout se pro věčnou budoucnost.

Jak jsi na tom ty? Neutíkáš i ty před svou záchranou? Ona dívka se skrývala proto, že neměla čisté svědomí. S tímto důvodem před Bohem neobstojíš, protože před ním nic nezatajíš. On zná všechny tvé skutky i myšlenky. Bůh si přeje, abys k ně-

mu přišel takový, jaký jsi — se vším, co tě tíží a pálí. On chce tvé svědomí očistit a vrátit ti pokoj a pravou radost.

Nebo snad jednáš jako někdo z lidí, o kterých vyprávěl Pán Ježíš v podoběnství: „Jeden muž připravoval velkou hostinu a pozval na ni mnoho lidí. Když se už přiblížil slavnostní den, poslal k pozvaným svého sluhy se vzkazem: „Přijďte, vše je uchystáno.“ Ale pozvaní se začali svorně vymlouvat. Jeden řekl: „Koupil jsem pole a musím ho jít obhlédnout. Prosím tě, omluv mne u svého pána.“ Druhý řekl: „Koupil jsem pět volských spřežení a chci je vyzkoušet. Prosím tě, omluv mne.“ Jiný řekl: „Právě jsem se oženil. Uznáš, že teď nemohu přijít.“ [Lk 14,16-20].

Všichni pozvaní v podoběnství měli jedno společné: své vlastní zájmy považovali za důležitější než účast na hostině. Snad i ty jsi dosud odmítal Boží pozvání pro své vlastní zájmy. Nenapadlo tě však, že Boží pozvání je také „tvůj zájem“? Vždyť on tě zve, abys právě TY byl zachráněn. Nabízí ti něco, co neztratíš svou hodnotu ani tehdy, až tě přestanou lákat věci, na kterých si dnes zakládáš. Jak dlouho chceš ještě vzdorovat?

Tok řeky před Niagarskými vodopády je docela klidný. Čím více se však blíží k vodopádům, tím více se zrychluje, tvoří se v něm víry a zvedají se na něm vlny. Proto lidé nad řeku umístili na určitá místa výstražné tabule: „Vraťte se zpět! Dále již není záchrana!“ Na řece je neviditelná hranice, před kterou člověk může být ještě zachráněn. Za ní je však proud tak silný, že všechno strhává, tam již není pomoci.

V čem se smrtelná řeka podobá našemu životu? Někakou dobu můžeš před Bohem utíkat a předkládat mu své výmluvy a námitky, proč odmítáš Ježíšovu nabídku záchrany. Nezapomeň ovšem, že jsou místa, kde je proud hříchů tak silný, že se z něho již nevymaniš. Smrtící víry jsou tak nebezpečné a zákeřné, že tě strhnou tam, kde to nejmeně očekáváš.

Dnes ještě stojíš před neviditelnou, ale skutečnou hranicí na řece života. Pán-Ježíš ti ještě přichází na pomoc radou i skutkem. Říká ti: „Vrať se zpět!“ a podává ti pomocnou ruku, které se můžeš chopit a ona tě zavede na bezpečné a klidné místo.

To nejsou prázdná slova ani formální nabídka. Ježíš cestu spasení zná a spasení skutečně uděluje. Platnost svých slibů potvrdil životem a zpečetil smrtí. Věř mu, že to všechno chce učinit i pro tebe. Vždyť on přišel, aby „vysvobodil svůj lid z jejich hříchů.“

J. D.

Uzavíráme seriál, jehož název je odvozen z prorocství, zaznamenaného v první kapitole Matoušova evangelia: „S narozením Ježíše Krista to bylo takto: Ježíšova matka Maria byla zasnoubena s Josefem. Dříve, než se vzali, ukázalo se, že bude matkou. Josef byl ohleduplný muž a nechťel Marii vystavit veřejné hanbě, a proto se rozhodl, že se s ní rozejde. Když o tom uvažoval, ukázal se mu ve snu Boží posel a řekl mu: „Josefe, Davidův synu, neboj se vzít si Marii. Co v ní bylo počato, je z Ducha svatého. Porodí syna a dáš mu jméno Ježíš. On vysvobodí svůj lid z jeho hříchů.“

Těmito událostmi se plní předpověď proroka Izaiáše ... Když se Josef probudil, udělal vše tak, jak mu přikázal Boží posel a oženil se s Marií. Ale nežil s ní manželsky až do doby, kdy se jí narodil syn, kterému dal jméno Ježíš.“ (Mt 1,18-25). Vstup Božího Syna do lidské rodiny byl tedy předem ohlášen ve spojení s významným zaslíbením: On vysvobodí svůj lid z jejich hříchů!

Že nešlo o prázdná slova a formální představení Ježíše jako Spasitele, to sám zřetelně dokázal: cestě spasení nejenom učil, ale spasení skutečně uděloval. Za splnění tohoto zaslíbení se postavil svým životem i smrtí. Pro všechny generace vztýčil nad světem kříž, který je svědectvím, že my lidé jsme byli odsouzeni ke smrti, ale Bůh se k nám ve své lásce sklání, nabízí záchranu a dává život.

Zdálo by se, že tuto lákavou nabídku každý radostně přijme, protože je v ní naplněna nejvlastnější touha a potřeba člověka — touha žít. A přece je skutečnost zcela jiná. Lidé této nabídky vzdorují, odmítají ji a svévolně se rozhodují pro strádání, trápení a smrt. Většina lidí je

NA ÚTĚKU PŘED ZÁCHRANOU

Jednájí stejně pošetile jako mladá žena, o které 14. 6. 1939 přinesly zprávu noviny, tehdy vycházející ve Vratislavi. Její příběh stojí za to,

*prvních
dvanácti křesťanů*

OCHOTNÝ FILIP

Představte si, jak do synagogy v Betsaidě vstupuje otec. Na rukou nese nedávno narozeného syna, aby byl podle zákona osmého dne obřezán. „Jaké jméno mu chceš dát?“ táže se kněz. „Filip,“ odpovídá otec. Kněz je překvapen: „Cože, Filip? My máme přece tolik krásných hebrejských jmen, a ty mu chceš dát řecké jméno! Koneckonců, je to tvůj syn!“

Navzdory řeckému jménu byl Filip jako dospělý muž povolán mezi prvními apoštoly, aby následoval Krista: „Druhého dne se Ježíš rozhodl vydat na cestu do Galileje. Vyhledal Filipa a řekl mu: „Následuj mne.“ Filip byl z Betsaidy, města Ondřejeva a Petrova“ (Jan 1,43,44). Ochotně přijal Mistrovo pozvání a radostně vstoupil do jeho služby.

Pán Ježíš vyhledal Filipa. To je ilustrace důležité pravdy — v první řadě Bůh hledá člověka, a nikoliv člověk Boha. Když nás Pán vyzve, máme možnost odpovědět kladně nebo záporně, ale iniciátorem je náš nebeský Otec. Lidstvo je „zbloudilá ovce“, „ztracený peníz“, „marnotratný syn“. Bůh je ten „dobrý Pastýř“, který je ochoten hledat zbloudilou ovci mezi skalními útesy, on je jako ta žena v podobenství, která vymete celý byt, aby našla ztracený nepatrný peníz; on je jako otec v podobenství o marnotratném synu, který zdaleka vyhlíží svého zbloudilého syna, objímá ho a pláče radostí.

Biblická práva o Filipovi pokračuje: „Filip zase vyhledal Natanaele a řekl mu: „Nalezli jsme toho, o němž psal Mojžíš v Zákoně i proroci, Ježíše, syna Josefova z Nazaret!“ (Jan 1,45). Filip toužil po pravdě, a proto ji chtěl zprostředkovat i svému příteli Natanaelovi. Obdivujeme jeho misijní horlivost. Říká: „Nalezli jsme...“ Tím chce ukázat, že se o Mesiáši nepřesvědčil jen on sám, ale i další. Natanaele chce zahrnout do kruhu šťastných lidí, kteří našli Mesiáše, po němž izraelský národ toužil po celá staletí. Ale vzbudil tím zápornou reakci. Natanael znal nedobrou pověst Nazareta, a proto zvolal: „Z Nazareta? Co odtud může vzejít dobrého?“ — Filip se nesnažil protiředit. Nechce jej popuzovat k neužitečným diskusím, ale klidně vyžívá: „Pojď a přesvědč se!“

Zde je důležité a praktické naučení pro všechny, kdo chtějí druhým vydávat svědectví o moci evangelia. Když se setkáme s lidmi, kteří mají přesvědčení vůči víře, nepouštějme se do neúspěšných debat. Hovořme spí-

še o věcech, které jsou nám společné, a pak řekněme jako Filip: „Pojď a přesvědč se!“

Anglický duchovní buditel John Wesley myslel na tento příběh, když se ho ptali, co je tajemstvím jeho úspěchu. Odpověděl: „Lidé vidí ve mně pochodeň hořící pro evange-
lium.“

V evangeliu Jana můžeme číst všechny čtyři zmínky o Filipovi. Mluví se o něm v první kapitole, když byl povolán k následování Pána Ježíše. Pak vystupuje při rozmnožení chleba, také ve chvíli, když někteří Řekové chtěli hovořit s Ježíšem; a nakonec jej slyšíme i při poslední večeři.

O druhém příběhu čteme: „Když se Ježíš rozhlédl a viděl, že k němu přichází četný zástup, řekl Filipovi: „Kde nakoupíme chleba, aby se všichni najedli?“ To však řekl, aby ho zkoušel; sám totiž věděl, co chce učinit. Filip mu odpověděl: „Ani za dvě stě denárů chleba nepostačí, aby se na každého alespoň něco dosta- lo!“ Jan 6,5-7.

V tomto případě pozorujeme Filipovu velkodušnost, ale zároveň také nedokonalou víru. Ježíš byl celý den se zástupem, konal divy, uzdravoval nemocné. Když nastal večer, zástup byl vyhladovělý. Na otázku Mistra Filip odpovídá přímo a zřetelně, že ani za dvě stě denárů chleba nepostačí, aby každý posluchač dostal alespoň kousek jídla. Filip po celý den sledoval, jak Pán Ježíš činí divy. Když se však podíval na vyhládlý zástup, byl zmalomyslněn. Jeho víra projevila nedostatky. Ježíš při rozmnožení chlebů však posílil Filipovu víru.

Va. Ve čtvrtém evangeliu je zaznamenán i třetí příběh: „Někteří z poutníků, kteří se přišli o svátých klanět Bohu, byli Řekové. Ti přistoupili k Filipovi, který byl z Betsaidy v Galileji, a prosili ho: Pane, rádi bychom viděli Ježíše! Filip šel a řekl to Ondřejovi, Ondřej a Filip to šli říci Ježíšovi“ (Jan 12,20-22).

Návštěva Řeků byla obrazem shromáždění všech pohanů ke Kristu. Horlivý Filip a jeho řečtí přátelé se měli dovědět, že mezi žní evangelia a přítomnou chvílí je kříž, duševní a tělesné utrpení Spasitele. „Ježíš jim odpověděl: Přišla hodina, aby byl oslaven Syn člověka. Amen, amen, pravím vám, jestliže pšeničné zrna nepadne do země a nezemře, zůstane samo. Zemře-li však, vydá mnohý užitek... Nyní je má duše sevrěna



úzkoští. Mám snad říci: Otče, zachraň mne od této hodiny? Vždyť pro tuto hodinu jsem přišel. Otče, oslav své jméno! Z nebe zazněl hlas: Oslavil jsem a ještě oslavím!“

Ve čtvrtém příběhu Filip zasahuje do Ježíšova rozhovoru. Dokázal tím, že nepochopil vlastní poslání Ježíše Krista. Božský Mistr však dovedl z Filipovy duchovní krátkozrakosti poskytnout důležité naučení pro všechny své následovníky.

Spasitel právě povzbudil učedníky slovy o nebeských příbýtcích. Na zvláštní otázku Tomášovu Kristus odpovídá jedním z nejslavnostnějších výroků: „Já jsem ta cesta, pravda a život.“ Dále pravi: „Kdybyste znali mne, znali byste i mého Otce. Nyní ho již znáte, neboť jste ho viděli.“ — A zde zasáhl do rozhovoru Filip. Svým výrokem odhalil duchovní krátkozrakost. Filip mu řekl: „Pane, ukaž nám Otce, a víc nepotřebujeme!“ Ježíš mu odpověděl: „Tak dlouho jsem s vámi, Filipe, a ty mě neznáš? Kdo vidí mne, vidí Otce. Jak tedy můžeš říkat: Ukaž nám Otce? Nevěříš, že já jsem v Otci a Otec je ve mně?“ [Jan 14,8-10].

Filip jistě promluvil nevhodně, ale vyjádřil vlastně to, co měli i ostatní na mysli. Pán Ježíš v odpovědi zjevil apoštolům a všem svým dalším následovníkům základní pravdu, že Ježíš z Nazareta je Bůh Otec zjevený v těle.

Pro laskavém napomenutí Filip pochopil, že pravda není ani tolik tajemstvím, které by mělo být poznáno, jako spíše životem, který mají lidé vidět.

Uprímny Filip neskrývá před Pánem své pochybnosti. Když však je poučen, ihned věří, neboť na své otázky slyší odpověď nejradostnější Boží pravdy. Proto je tím více ochoten dělit se o svou víru s druhými. Láme chléb života, nalézá Boha v jeho lidské podobě a přemýšlí o nejhlubším významu Kristova kříže. V tom je nám příkladem.

MILOSLAV ŠUSTEK

ZÁZRAK

o váze 1400 gramů

Držím v ruce malý technický zá-
zrak. Před několika lety to bývalo
rozměrnější zařízení a používali je
pouze odborníci. Dnes si tento zá-
zrak ve zmenšeném provedení může
snadno pořídit každý. Je to krabička
z umělé hmoty dlouhá asi 10 cm, ši-
roká 5 cm a silná asi 1 cm. Její horní
stranu zdobí skoro tři desítky tlačí-
tek a malé skleněné okénko. Váží jen
několik dekagramů. Určitě jste uhád-
li, že hovořím o kapesní kalkulačce.

Zmáčkneme-li knoflík označený
číslicí „7“, objeví se dané číslo oka-
mžitě v okénku. Stisknutím dalších
tlačítek v určitém pořadí mohou začít
počítat, třeba násobky čísla 7

$7 \times 7 = 49$
 $49 \times 7 = 343$
 $343 \times 7 = 2401$
 $2401 \times 7 = 16\,807 \dots$

Mnohem složitější matematické úko-
ny řeší malý technický zázrak během
zlomku sekundy. Člověku by stejné
výpočty trvaly nepoměrně delší do-
bu. Větší a dokonalejší počítače do-
káží během několika sekund zpraco-
vat obrovské množství informací a
splnit složité úkoly.

Někdy se s úžasem ptáme: jaké
stroje budeme používat v příštích le-
tech. Přesto každý v sobě nosíme a
bezděčně používáme „přístroj“, kte-
rý je mnohonásobně dokonalejší a
má mnohem více možností než nejdo-
konalejší počítač. Nejsložitější „kom-
pjuťr“ je zabudován do naší lebeční
dutině. Lidský mozek je nejsložitější
útvár, jaký známe.

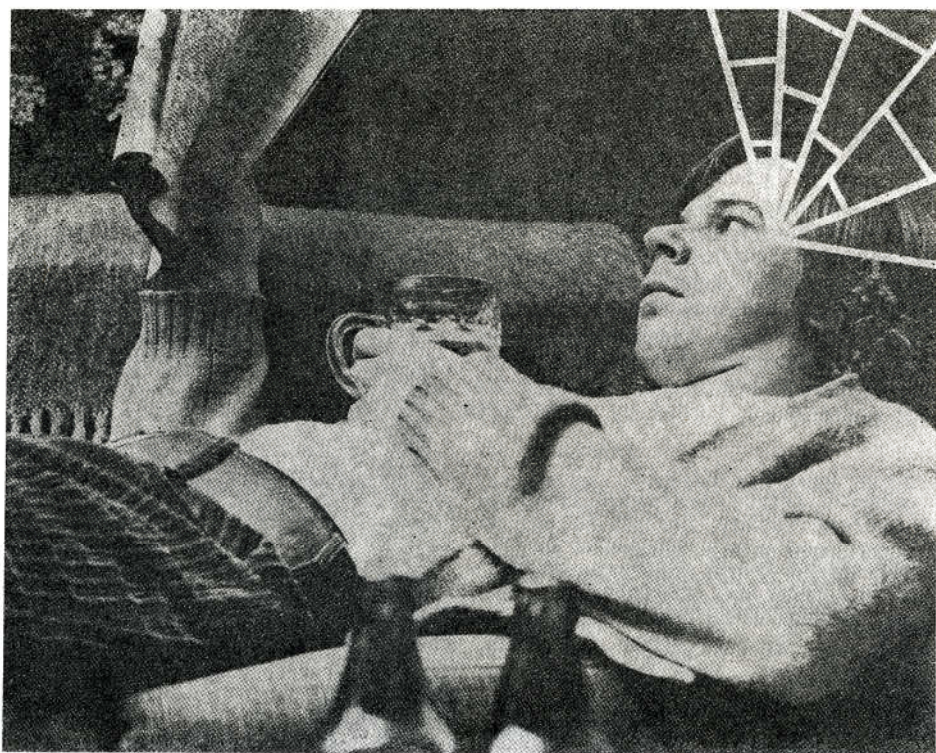
Jako většina počítačů, pracuje také
mozek pomocí elektřiny. Nepotřebuje
však žádné baterie, protože si elekt-
řinu vyrábí sám. V mozkových buň-
kách se chemickou reakcí vyvíjí stej-
nosměrné napětí asi jedné desetiny
voltu. Lékaři mohou i přes lebku mě-
řit elektrické pochody a změny
v mozku, což umožňuje zjistit někte-
rá neurologická onemocnění.

PODPORUJE NEMOC:

deprese
vědomí viny
podezírání
sobectví
zármutek
úzkostlivost
nespokojenost
starost
výčitky svědomí
zlost
strach
závist
zklamání
žárlivost

PODPORUJE ZDRAVÍ:

spokojenost
čisté svědomí
veselá mysl
chuť k životu
naděje
víra
soucit
láska
jistota, že mě
někdo potřebuje
vděčnost
důvěra
vnitřní vyrovnanost
spokojenost
být tu pro druhé



Nervový systém můžeme přirovnat
k velmi složité a rozsáhlé telefonní
síti, která předává velkou rychlostí
zprávy a povely. Nervová buňka pře-
dává jedno poselství a nepotřebuje více
než 1/1000 sekundy klidu, aby si od-
počala a mohla předat další signál.
Tímto způsobem probíhají tělem im-
pulsy a povely rychlostí až 400 km/
hod. Jak je to důležité, si uvědomíme
například tehdy, když položíme
ruku na nějaký horký předmět. Ner-
vové buňky, které vnímají teplo v po-
kožce, vyšlou zprávu do řídicího cen-
tra, že předmět je příliš horký. Řídi-
cí centrum dá příkaz příslušným sval-
ům, aby se ruka odtáhla. Naštěstí
pro nás se tohle všechno odehraje
během zlomku sekundy.

Nervové buňky celého těla jsou
složitým způsobem napojeny na moz-
kové buňky a ty jsou zase propojeny
navzájem. To všechno dává lidskému
organismu obdivuhodné možnosti.
Vzpomínám na jednu televizní před-
nášku, během níž lékař vysvětloval,
co všechno musí zvládnout mozek
hráče tenisu. Předně musí zpracovat
informace o poloze, rychlosti a smě-
ru letu míčku. Mozek musí bleskově
uvážít a vypočítat nejvhodnější mís-
to, kam má hráč doběhnout, kdy
zvednout ruku s raketou, kdy a jak
míček odrazit. Úkon nesmí provést
ani předčasně ani opožděně, protože
by letící míček vůbec nezasáhl. Ale
to není všechno. Mozek musí dále
provést řadu komplikovaných výpo-
čtů, z jakého úhlu a jakou silou má
hráč míček odrazit, aby letěl právě
na to místo, které je pro soupeře
nejméně výhodné.

Představme si obrovskou záplavu
nejrůznějších podnětů a zpráv, které
náš mozek musí soustavně přijímat,
zpracovávat, vyhodnocovat a na něž

musí reagovat. Jsou to informace
o teple, chladu, bolesti, tlaku, rovno-
váze, světle, hluku... Je to zátěž,
která by u stroje „vyhodila“ pojistky.
A přesto mozek za normálních okol-
ností všechno zvládne, zařídí a navíc
uloží do paměti informace, které poz-
ději znovu použije.

Skromně musíme přiznat, že zatím
víme velmi málo o pochodech, které
probíhají asi ve 12 miliardách moz-
kových buněk. Doposud jsme jen na-
hlédli do tajemství. Kdysi jsme se do-
mnívali, že vidíme očima, slyšíme
ušima, cítíme nosem, zatímco dnes
zjišťujeme, že tyto orgány pouze zís-
kávají informace, které mozek zpra-
covává.

Nejzajímavější na mozku je zřejmě
jeho schopnost ukládat přijaté infor-
mace. Všechno, co člověk prožije od
svého narození, je uloženo jako na
magnetofonovém pásku v nehlub-
ších zákoutích mozku. Velkou část
z těchto informací si nemůžeme pře-
hrát, kdykoli se nám zachce, protože
jsme je „zapomněli“. Informace jsou
přesto v mozku uloženy a za určitých
okolností se nám vybaví, nebo si na
ně vzpomeneme. V lebeční dutině
jsou uloženy miliardy různých vjemů
a podrobností, a přitom je to
„knihovna“, která váží sotva 1,5 kg
a nezabere ani tolik místa jako kra-
bice od bot.

Mozek ovšem také zpětně ovlivňu-
je funkci celého našeho těla. To, co
prožíváme, o čem přemýšlíme, čím se
trápíme, se zpětně promítá z mozku
na ostatní tělesné orgány. Mozek dis-
ponuje silami, které budeme muset
ještě prozkoumat a z větší části tepr-
ve objevit. Mnoho lékařů by nám
mohlo potvrdit, co dokáže vůle, síla
myšlení. Dva pacienti na tom mohou
být objektivně naprosto stejně, jeden

se však nemoci poddává a zemře i přesto, že mu lékaři věnovali veškerou péči. Druhý se nechce poddat, zmobilizuje všechnu duševní energii a nakonec se uzdraví. Duševní rozpoložení do značné míry ovlivňuje tělesné zdraví.

Dnes se velmi často hovoří o tzv. „psychosomatických nemocích. Duševní stavy ovlivňují náš zdravotní stav. Angličané, když mají problémy a prožívají těžkosti, často říkávají: „Bolí mně v krku.“ Možná, že si ani plně neuvědomují, jak velkou pravdu vyslovují. Mnozí lidé po celý život postonávají, i když by mohli být

zdraví a šťastní, kdyby si dokázali vytvořit správnou vnitřní rovnováhu. Chceme-li zapomenout na vlastní problémy, věnujme se jiným potřebným lidem. Možná se budete divit, jak to pomáhá.

Přemýšlejte pozitivně. „Radostné srdce hojí rány, kdežto truchlivý duch vysušuje kosti,“ to věděl už moudrý Šalomoun (Přís 17,22). Průzkum dokázal, že dlouhověcí lidé žili vyrovnaně a měli radost ze své práce. Tak jako negativní myšlenky mohou zhoršit náš zdravotní stav, vedou pozitivní myšlenky ke zdraví.

Možná se ptáš, jak navodit svoje

myšlenky správným směrem? Jak si poručit, abych myslel na pozitivní věci? Nezůstaň zahleděný do sebe a neupni se jen na své problémy, nevyhledávej chyby a nedostatky jiných, abys neviděl již nic jiného. Život má mnoho pozitivních stránek a projevů. Překrásná pozitivní témata k přemýšlení nabízí také bible. Zároveň nás vybízí: „Přemýšlejte o všem, co je pravdivé, čestné, spravedlivé, čisté, cokoliv je hodné lásky, co má dobrou pověst, co se považuje za ctnost a co sklízí pochvalu. A Bůh pokoje bude s vámi“ (Fil 4,8).

MUDr. J. F.

Dnešní rodiče potřebují rozumné a ověřené zásady, na něž se mohou při výchově mladé generace spolehnout. Věřící rodiče jistě takové zásady hledají předně v bibli, která zahrnuje a řeší základní otázky naší existence. V užším slova smyslu jsou Boží zásady pro náš život obsaženy v desateru přikázání. Pečlivým studiem základních myšlenek jednotlivých přikázání jsem došel k závěru, že z nich můžeme odvodit také zásady pro výchovu dětí.

1. přikázání:

Vychovávej děti předně pro Boha

Děti jsou Božím vlastnictvím. Bůh nám svěřil odpovědný úkol: máme děti vychovávat a vést, aby měly úctu ke svému nebeskému Otci a chtěly být v jeho nebeském království. Velmi často se spokojíme pouze s tím, že děti vedeme k poslušnosti, pravdomluvnosti, laskavosti, čestnosti... to jsou bezesporu velmi potřebné vlastnosti. Na prvním místě bychom je však měli učít, že Pán Ježíš chce být jejich nejlepším přítelem. Tím naše děti získají motivaci projevovat dobré vlastnosti, i když je my nevidíme.

Neomezili jsme své křesťanství jen na patnáctivteřinovou modlitbu před jídlem, patnáctiminutovou rodinnou pobožnost a několik hodin týdně strávených ve shromáždění? Bavíme se s přáteli výlučně o sportovních výsledcích, politickém dění, nebo se přednostně zajímáme o Boha a jeho dílo?

Jako rodiče máme odpovědnost za děti v první řadě před Bohem. Měli bychom přijmout radu, kterou Písmo dává v 5 Moj 6,4-9 a hovořit o Bohu, ať jsme kdekoli. Seznam své dítě s Bohem, vždyť kdo opravdově zná Boha, musí ho milovat.

2. přikázání:

Nenech se natolik zaměstnat něčím jiným, abys výchovu dítěte přenechal jeslím, babičce nebo televizi.

Většina dnešních matek i otců pod tlakem povinností nebo zájmů zanedbává rodinnou komunikaci. V takovém prostředí si nutně děti připadají ztracené. Přesto se však vyvíjejí dále a nutně své okolí napodobují.



RODIČOVSKÉ desatero

Když nejsou rodiče k dispozici, získává jejich potomek informace z televize nebo od vrstevníků.

Výchově dětí je nutno věnovat čas. Jednou se ptal kdosi matky jedenácti dětí, kde bere čas na jejich výchovu. Odpověděla: „Víte, když jsem měla první dítě, zjistila jsem, že mi zabírá všechnen čas. Řekla jsem si, proč nemít ještě další děti, vždyť ty mi více času zabrat nemohou.“ A je to pravda, i jedno dítě je opravdu „zaměstnání na plný úvazek“.

Budoucí rodiče si mnohdy ani neuvědomují, že budou muset úplně změnit styl života, chtějí-li dětem věnovat potřebné množství času. Mladí manželé se dohodli, že nedovolí, aby jim děti zasahovaly do životního stylu. A skutečně svůj slib dodrželi. Svěřili děti babičce a prosili ji, aby dětem nějak šetrně sdělila, že odjeli na čtrnáctidenní dovolenou k moři. Nemusím snad zdůrazňovat, jaký pocit nejistoty a křivdy pronásledoval děti po celá léta.

Vládní svým časem, jinak bude čas vládnout nad tebou. Své rodině bys měl vždy věnovat potřebný čas. Všichni členové tvé rodiny musejí mít jistotu, že jsou tím nejdůležitějším ve tvém životě.

3. přikázání:

Žij tak, aby si tě tvé děti mohly vážit.

Už tě někdy děti přistihly, jak odpoledne lížeš zmrzlinu, přestože do-

ma prosazuješ pravidlo „nejíst nic mezi jídlem“? Nebo tě už přistihly, jak říkáš nějakou „nevinou lež“, přestože od nich vyžaduješ pravdomluvnost? Pokřtectví rodičů se nedá před dětmi dlouho tajit.

Procházkovi si uvědomili, že vlastně všechnen volný čas tráví u televize. Aby se zbavili tohoto zlovyku, rozhodli se na otcovo naléhání, že na dva měsíce přestěhují televizi do garáže.

Všechno šlo hladce až do nedělního večera. Děti byly někde venku a otec přemýšlel, jak by bylo krásné, kdyby se mohl podívat na důležitý mezinárodní fotbalový zápas. Nikdo by se přece o tom nedověděl. A tak přinesl televizi zpátky do domu a díval se. Asi v polovině zápasu zaslechl, jak se děti vrací domů — dříve, než předpokládal. Rychle televizi zavřel, vyběhl ven a snažil se děti zabavit, aby nešly do pokoje a neodhalily jeho nedůslednost. Poslal je ještě vyřídit nějaký vzkaz a než se vrátily, televizi znovu uklidil. Ale pak se ozvalo svědomí: „Jak ke mně mohou mít děti úctu, když něco jiného říkám a něco jiného dělám?“

Vžil se do situace svých dětí, přiznal se a prosil je za odpuštění. Předsevzal si, že již nikdy nebude dělat něco, co zakazuje svým dětem. Vyžadovalo to od něj hodně odvahy, ale nakonec získal úctu svých dětí.

4. přikázání:

Nikdy nezapomeň na narozeniny svých dětí nebo na rodinná výročí.

Sobota nám připomíná, komu patříme — Bůh nás stvořil ke svému obrazu — a tak má také oslava narozenin a různých dalších rodinných výročí dětem připomínat, že patří do rodiny.

Udělej dítěti každé narozeniny zvláštním dnem. Vyprávěj mu, jak se narodilo a jak jsi je svěřil Bohu. Zapívej mu. Připrav mu oblíbenou snídani a zacházej s ním jako s králem nebo královnou — nehubuj mu zrovna o narozeninách. Velký význam má dárek. Nezapomeň však, že se dítě nemá dívat na den svých narozenin jako na dobu, kdy si naplní skříňku novými hračkami. Jde o dítě, nikoli o věc. Oslava má podtrhnout neza-



stupitelné místo každého jednotlivce v rodině. Důraz na dárky u dítěte podpoří jen sobectví a nespokojenost, pokud nedostane právě to, co chtělo.

Také každé výročí svatby by nám mělo připomínat počátek naší rodiny. Zapojte i své děti do oslavy, protože svatba byla vlastně i jejich počátkem. Nikdy nezapomenu, jak jsme s manželem oslavovali devatenácté výročí svatby. Děti sehrály, jak si představují náš svatební obřad. Byla to ještě větší „legrace“ než původní svatba.

5. přikázání:

Nauč své děti respektovat autoritu

Láska a úcta k autoritám je základem duchovního rozvoje. Bůh je náš nebeský Otec a nejvyšší autorita. Vztah dětí k Boží autoritě je ovlivněn vztahem k autoritě rodičů.

Chceme-li děti naučit, aby si vážily naší autority, stanovme základní principy chování:

1. Úměrně věku dítě naučte, že nesmí: a) ubližovat sobě, b) nesmí ubližovat jiným a c) nesmí ničit věci.

2. Říkejte dětem jasně a jednoznačně, co od nich žádáte. Nestačí říci: „Uklid si pokoj!“ raději vylozte: „Ustel si postel a pověš si šaty.“ Pak se důkladně přesvědčte, zda dítě poslechlo.

3. Děti se musí přesvědčit, že stojíme za svými slovy. Řekněte to jednou, a pokud dítě neposlechne, trvejte na splnění, nebo ho nechte okusit úměrné následky neposlušnosti.

4. Ukažme svým dětem, jak si vážíme autoritu, aby se to od nás naučily. Například respektujeme pravidla silničního provozu, hovoříme uctivě o svých představených apod.

6. přikázání:

Nehubuj dětem tolik, aby ztratily odvahu a chuť něco dělat.

Pokud dítě stále jen kritizujeme, zesměšňujeme, vyhrožujeme mu a něco mu přikazujeme, potlačujeme jeho sebevědomí. Můžeme to nazvat „psychologickou vraždou“. Nepřipomínejme stále jen negativní stránky, ale odměňujeme pozitivní projevy a

povzbuzujeme.

Několik týdnů pozorovali rodiče čtyřletého Romana, jak se zhoršuje jeho chování, ač jej napomínají sebevíce. Jako by ho napomínání rodičů jen utvrzovalo v nesprávném chování. Rodiče se tedy rozhodli pro jiný způsob. Začali Romana chválit za všechno dobré a zdůrazňovat kladné stránky věci. Už mu neříkali: „Nedělej to nebo ono,“ ale „Proč to nezkusíš dělat takto?“ Už na něj nekřičeli: „Jsi zlý,“ raději mu řekli: „Byli bychom velmi šťastni, kdybys dělal, o čem tě žádáme.“ Roman pod takovým zacházením úplně roztál. Ponižované dítě se často stává dítětem nevychovaným a zatvrdělým. Zkuste své děti každý den alespoň trochu povzbudit.

7. přikázání:

Buď věrný a oddaný své rodině a veď k tomu děti.

Z úst některých dětí občas zazní: „Moji bráškové jsou děsní spratci. Raději bych je ani neviděla,“ nebo „Přál bych ti mít tak panovačnou sestru, jakou mám já.“ I když to říká žertem, přesto mohou ranit, rozdmýchat nepřátelství a rozdělit rodinu.

Veď děti k tomu, aby si uvědomily, že rodina je vlastně „tým“. Věrnost rodině by se pro ně měla stát prvořadou záležitostí. Nedovol, aby se děti vzájemně urážely. Všechno dělejte společně. Zastaňte se jeden druhého. Přestože doma někdy vedeme „horké“ diskuse, na veřejnosti vystupujeme vždy jako jednotná fronta. Taková loajalita buduje jistotu a důvěru — dvě základní složky, které děti nutně potřebují.

8. přikázání:

Nelámej nad žádným dítětem hůl, ale vytyč mu vysoký cíl, kterého může z Boží milosti dosáhnout.

Děti mají sklon dělat to, co od nich očekáváme. Jestliže na nich vidíme jen negativní stránky a očekáváme neposlušnost, pak zřejmě neposlušné budou. Bůh dal každému člověku určité možnosti a schopnosti. Pokud od dítěte očekáváte jen průměrné vý-

sledky a špatné chování, olupujete ho o to, čím by se mohlo nebo mělo stát.

Povzbudte děti, aby si vytyčily vysoké cíle a snažily se dosáhnout co nejlepších výsledků, i když se budou muset potýkat s těžkostmi. Kdyby sir Edmund Hillary před výstupem na Mount Everest prohlásil: „Pochybuji, že se dostaneme až na vrchol, dosud se to nikomu nepodařilo,“ bylo by zřejmě v Guinnessově knize rekordů zapsáno jiné jméno.

Vytyčme vysoké cíle, očekávejme to nejlepší a podporujme možnosti svých dětí.

9. přikázání:

Modli se, projevuj vděčnost Bohu a uč své děti, že všechno dobré pochází od Boha.

Jestliže se večer chceš cítit velmi unaven a vyčerpan, pak pobuď nějakou dobu s lidmi, kteří si stále jen stěžují, něco kritizují a na všem vidí jen negativní stránky. Bůh neschvaluje takové jednání, protože negativní pocity a myšlenky ničí štěstí a zdraví lidí. Povídej si s lidmi raději o pozitivních stránkách, to dodává sílu.

Každé ráno budila maminka Jendu slovy: „Probuď se, Jendo, dnes bude nádherný den.“ Jednoho chladného a deštivého dne Jenda protestoval: „Dnes? Dnes je ošklivý den!“

Maminka mu na to odpověděla: „V tom případě by bylo lepší zůstat v posteli.“ Celý den ho nechala ležet. Nepřinesla mu ani snídani, ani oběd. Večer Jenda přiznal, že to byl nejhorší den v jeho životě. Na to mu maminka dala radu: „Pamatuj si, Jendo, že musíme pracovat, aby naše dny byly nádherné.“ Jedním z nejlepších způsobů, jak můžeme ze strašného dne udělat nádherný den, je modlitba. Měj stále na paměti Žalm 100. Nerozšiřuj negativní myšlenky a nálady.

10. přikázání:

Nezávid' jiným. Buď spokojený a udělej si kousek nebe na zemi, abys svou rodinu připravil pro Boží království.

Mnoho rodičů zastává mylný názor, že „nebe na zemi“ závisí na věcech. „Kdyby každé dítě mělo vlastní pokoj, nikdy by se nehádaly.“ „Kdybychom měli auto nebo loď, mohli bychom být spokojenější.“ „Kdybychom jen měli dost peněz, nemusela bych chodit do práce.“ Ale věci nemohou zaručit štěstí rodiny. Daleko důležitější jsou vztahy.

Nesrovnávejme svůj majetek s majetkem jiných lidí. Děkuje Bohu za největší bohatství — za děti, které nám svěřil na několik krátkých let, abychom je milovali, vychovávali a vedli k nebeskému Otci.

Těchto deset přikázání možná také vám pomůže vytvořit pro děti, které vám Bůh svěřil, kousek nebe na zemi, protože „dědictví od Hospodina jsou dítky“ (Žalm 127,3).

K. K.

ARCHEOLOGICKÉ PRŮZKUMY JERUZALÉMA

Moderní archeologický průzkum Jeruzaléma počítáme již od začátku práce průkopníků archeologie De Saulce a Warrena v šedesátých letech minulého století. Přesto archeologie v posledních 15 letech přinesla o Jeruzalému více poznatků než za celých předchozích sto let. V následujících odstavcích chceme přiblížit alespoň nejdůležitější oblasti výzkumu a nejzajímavější nálezy.

CHRÁMOVÝ PAHOREK

Nejrozsáhlejší vykopávky v Jeruzalémě během posledních let vedl přední izraelský archeolog Binyamin Mazar. Šlo o průzkum prostoru na svazích chrámového pahorku o rozloze přibližně 320 arů. Vykopávky odkryly horní část prostoru, který bible nazývá „Ofel“ (viz 2 Par 27,3; 33,14). Zkoumaný prostor se rozkládá bezprostředně na jih a západ od hradeb, které dnes ohraničují oblast, kterou Arabové nazývají „Haram eš-Šarif“, na němž stával staroizraelský chrám.

Nejstarší nálezy pocházejí z doby „prvního chrámu“, tedy chrámu postaveného za Šalomouna. Ze samotného chrámu nenašli archeologové naprosto nic. Našli však „nekropolis“ neboli hřbitov z oné doby. Na pahorku západně od chrámového prostoru objevili několik rituálních umývadel, která dokazují, jak vážně tehdy Židé brali náboženské předpisy. Ještě pozoruhodnější jsou nálezy biblických jmen Aggeus a Nahum na pečetích. I když pečeti nenáležely biblickým prorokům uvedených jmen, dokládají, že jde o běžná hebrejská jména.

Mnohem větší počet předmětů pochází ovšem z doby „druhého chrámu“. Tímto názvem bychom měli správně označovat Zorobábelův chrám z doby po návratu z babylónského zajetí (konec 6. st. př. Kr.). Běžně se však termínem „druhý chrám“ označuje jeruzalémská svatyně přebudovaná Herodesem Velikým na přelomu letopočtu. Archeologové zjistili, že Herodes nechal podstatně rozšířit plošinu, na níž chrám stál. Objevili starší a menší opěrné zdi původní chrámové plošiny a zjistili, že starší zdi svědčí o lepším architektonickém řešení i důkladnější řemeslné práci. Některé z kamenných kvádrů jsou téměř 10 m dlouhé. Snadno si můžeme představit, jak velkolepě celý chrámový areál vypadal a jaký údiv to muselo vyvolat, když došlo k jeho zboření. Archeologové také objevili působivý doklad zničeného chrámu, jak je předpověděl Pán Ježíš (viz Mr 24,1.2). Ze sutin vyprostili rozměrný kamenný

kvádr s hebrejským nápisem: „K místu troubení...“ Odborníci mají zato, že jde o horní kvádr jihozápadního rohu chrámové opěrné zdi, odkud kněží troubili na beraní rohy signál označující začátek soboty.

Archeologové našli stovky drobných předmětů, které v době Pána Ježíše přinášeli do chrámu poutníci. Jedná se o mince, kostěné předměty, keramiku a kameninové nádoby. Zvláště pozoruhodná je kameninová nádoba s hebrejským nápisem „korban“ (oběť). Měla by nám připomenout výtku Pána Ježíše na adresu farizeů, kteří dávali oběti jako náhradu za službu a pomoc, kterou měli poskytovat svým rodičům (viz Mr 7,11).

Ve 4. stol. po Kr. za vlády císaře Juliána zvaného Apostata (Odpadlík — protože nepřijal křesťanství) pravověrní Židé chovali naději na obnovu Jeruzalémského chrámu. Tyto naděje inspirovaly tehdejší Židy, aby na opěrnou zeď chrámové plošiny vytesali nápis odvozený z knihy proroka Izaiáš 66,14: „A když to uvidíte, vaše srdce se zaraduje a vaše kosti budou (kvést) jako tráva.“

Archeologové našli důkazy, že Židé obsadili tehdy postavené byzantské domy. Dokazují to drobné malby červených sedmiramenných svíců na zárubních dveří překrývajících původní znamení kříže. Celá rozsáhlá oblast vykopávek byla v roce 1983 zpřístupněna veřejnosti.

HORNÍ MĚSTO

Na západním pahorku Jeruzaléma, v místech odkud byl překrásný výhled na celý komplex chrámových budov, stávala v době Pána Ježíše obytná čtvrť bohatých měšťanů. V této části města od roku 1967 probíhá intenzivní stavební činnost, která vynesla na denní světlo řadu zajímavých a důležitých archeologických objevů.

Historikové vedou spory o to, kdy byla tato část připojena k městu. Nejstarší doklady židovského osídlení v tomto prostoru pocházejí z 8. století př. Kr. Jednalo se zřejmě o osadu uprchlíků ze severního Izraelského království po assyrské invazi a pádu Samaří — hlavního města severního království roku 722 př. Kr.

Archeologové odkryli téměř čtyřicet metrů dlouhý úsek městských hradeb, který považují za součást opevnění zbudovaných za krále Ezechiáš jako reakci na hrozbu assyrského vpádu (viz 2 Král 20,38). Možná si vzpomenete na slavný jeruzalémský tunel — vodovod od Gihonského pramene k „rybníku Siloe“ — o kterém jsme psali ve ZD 4/83. Tunel byl postaven ve stejné době a ze

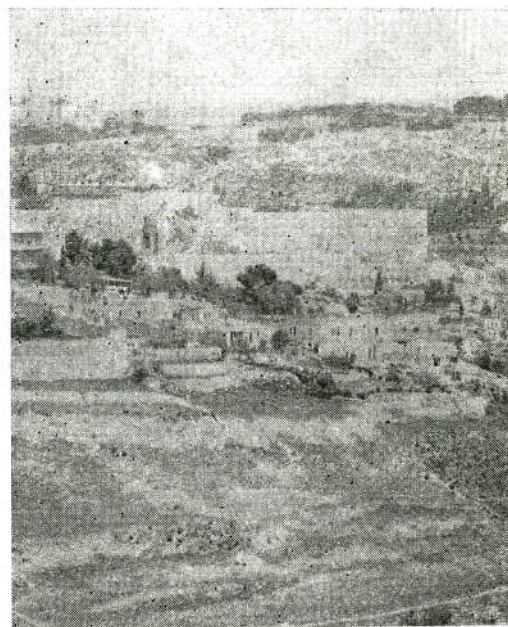
stejných důvodů. Původní hradby jsou na několika místech zachovány až do výšky tří metrů. Protože je zeď místy až 7 m široká, nazývají ji archeologové „široká“, jménem převzatým z knihy Nehemiáš 3,8. Součástí odkryté hradby je také obranná věž, která chránila jednu z městských bran. U jejího úpatí archeologové našli části luků prokazatelně babylónského původu — doklad babylónské invaze v roce 586 př. Kr.

Mnohé další objevené předměty ilustrují všední život v době starozákonních králů a proroků. Mezi nalezenými předměty je celá řada symbolů plodnosti, pečeti, pečetidel a další drobné nápisy, na nichž se vyskytují osobní jména známá z bible, jako Manahem, Micheáš apod. Zřejmě nejzajímavější z objevených předmětů je džbán s nápisem připomínajícím text z 1 Moj 14,19: „Nejvyšší Bůh, Stvořitel nebe a země.“ Je docela pravděpodobné, že nádoba patřila ne příliš vzdálenému chrámu a že byla určena pro oběti.

Tato část města nebyla obydlena od babylónského vpádu v 6. století až do doby Hasmaneovců a druhého chrámu ve 2. stol. př. Kr. Archeologové pečlivě prozkoumali zbytky tří domů z počátku nového osídlení a došli k závěru, že se tehdejší styl života podstatně neliší od života obyvatel Jeruzaléma v době Ježíše Krista.

Ve sledované části města stával v prvním stol. po Kr. „Herodesův dům“ o rozloze přes 170 m². Dům tvořily místnosti seřazené okolo dvora. K rozměrné nádrži na vodu za domem vedlo schodiště. V místnostech archeologové našli celou sadu stolního nádobí z červené keramiky a amfory s latinskými nápisy.

Královský palác, rovněž z 1. stol., se rozkládal na ploše přes 500 m². Byly to také jednotlivé místnosti postavené okolo centrálního nádvoří. Místnosti zdobily fresky, štukové omítky a mozaikové podlahy. Z ná-



dvoří vedlo schodiště dolů na terasu, na níž stávala řada dalších místností. K nejvýznamnějším nálezům z paláce jistě náleží skleněná fénická nádoba vyrobená slavným Ennionem.

K nejvýznamnějším jednotlivým objevům patří bezesporu kresba sedmiramenného svícnu — „Menorah“ — vyrytá do nemalované omítky. Odborníci tvrdí, že jde o nejstarší známou kresbu svatyněového svícnu. Vyobrazení sedmiramenného chrámového svícnu na Titově vítězném oblouku v Římě je o několik desetiletí mladší. Objevená kresba v Jeruzalémě byla vytvořena v době, kdy ještě chrám stál na svém místě.

Během vykopávek archeologové odkryli také část Jeruzalémské hlavní severojižní ulice z římského a byzantského období zvanou „Kardo“. Ulici širokou téměř 12 metrů s chodníky po obou stranách lemovaly obchody. Tato stará městská tepna ze 4. a 5. století po Kristu byla nedávno znovu otevřena. Na základech starých budov stojí nové obchody. Nejsevernější a nejstarší část ulice z doby císaře Hadriána je možno dnes pozorovat u tzv. Damašské brány.

Pro křesťany má snad největší význam objev místa, kde stával jeden z největších byzantských chrámů, jeruzalémský chrám „Nea“, postavený císařem Justinianem. Je vyobrazen i na slavné mozaikové mapě z oné doby v jordánské Medabě (viz ZD 5/79).

DAVIDOVO MĚSTO

Jiná skupina archeologů provádí od roku 1978 vykopávky na úzkém hřebenu kopce jižně od chrámového pahorku. V tomto místě začalo osídlení Jeruzaléma. Právě na úzkém hřebenu postavili staří Kananejci pevnost, přestože museli hřeben uměle rozšiřovat. Vedl je k tomu prostý důvod. Jediný dostupný vodní pramen,

který bylo možno bránit, ležel u úpatí tohoto hřebenu. Stará kanaánská pevnost z poloviny 3. tisíciletí před Kristem tvořila základ Davidova i Šalomounova města.

Během vykopávek v tomto prostoru došlo k závažným nepokojům. Skupina ortodoxních Židů začala tvrdit, že právě na tomto místě pohřbívali Židé ve středověku své mrtvé. Žádali, aby byl starý hřbitov ušetřen všech zásahů. Zorganizovali několik demonstrací, kterých se zúčastnilo 10 000 lidí. Ve snaze překazit další archeologické práce dokonce zneuctili hrob rodičů předního archeologa Yigaela Yadina. Spor není dodnes uspokojivě dořešen. Archeologové však pokračují v práci a hájí se argumentem, že doposud nenašli ani jediný důkaz, že by tu kdy stával hřbitov, ani jediný pozůstatek pohřbeného člověka.

Mezi nejpodstatnější a skutečně nové objevy v této oblasti patří několik obytných domů z doby před babylónským zajetím, tedy z posledního období samostatného judského království. Jednotlivé domy stály na terasách. Pozoruhodná je skutečnost, že mladší domy z doby těsněji před babylónským zajetím jsou stavěny méně důkladně. Všechny domy měly podobné uspořádání, dvě podlaží, čtyři místnosti. V přízemí byly kromě dvora prostory pro domácí zvířata, jakýsi seník, kuchyně, spíže. Vlastní obytné místnosti tvořily první patro.

Život tehdejších obyvatel Jeruzaléma se podstatně nelišil od života v dnešních palestinských vesnicích. Centrem společenského života pro ženy byla společná studna, společným střediskem a shromaždištěm mužů byla městská brána.

Při vykopávkách archeologové našli obvyklé drobné předměty. Na pečeti, objevených v roce 1983, objevili biblická jména Aliakim a Micheáš. Nejpodstatnějším objevem je však náleziště asi padesáti hliněných pečeti. Jedna z nich nese jméno „Genariáš, syn Sefanův“, o němž hovoří kniha proroka Jeremiáše 36,9-12 jako o písaři krále Joakima. Vedoucí archeologické expedice předpokládá, že budova, v níž pečeti našel, patřila k úředovně královského dvora.

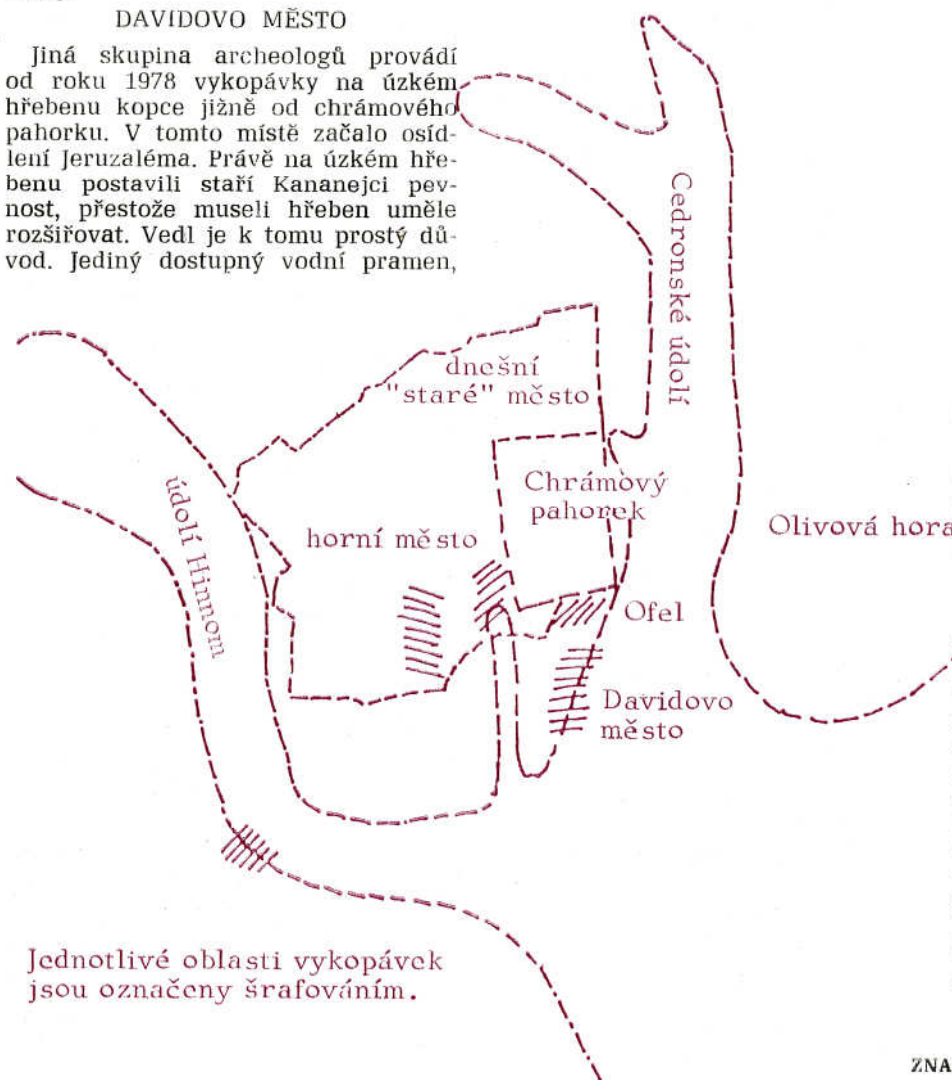
Vykopávky poskytly také nejjasnější doklad, jaký vůbec máme, o znovuoživení Jeruzaléma navrátilci z babylónského zajetí na konci 6. století př. Kr. Na konci helénského nebo také makabejského údobí se počet a bohatství obyvatel Jeruzaléma zvýšily natolik, že si mohli dovolit stavbu mohutné ochranné hradby podporované a chráněné ještě náspem z dusané hlíny, který je ještě i dnes na mnoha místech dobře viditelný.

Po roce 70 po Kr., kdy římská vojska zničila Jeruzalém, již nikdy nebyla tato část města obydlená, i když právě zde stávala nejstarší osada a zde se vlastně začaly psát dějiny Jeruzaléma. Pozdější stavitelé se orientovali spíše k severu a západu. Pro příště již město nebylo životně závislé na Gihonském prameni.

SVAH ÚDOLÍ HINNOM

Na svahu pod kostelem sv. Ondřeje, který patří skotské presbyteriánské církvi, začaly vykopávky v roce 1979. Šlo většinou o vyloupené hroby ze 7. stol. př. Kristem. Většinu hrobů tvoří čtvercová podzemní místnost, která má kolem třech stran kamenné lavice. Na tyto lavice pozůstalí ukládali své mrtvé i pohřební náčiní. Když potřebovali získat místo pro další pohřeb, uložili tělesné pozůstatky nejdříve pohřbeného i s doprovodnými předměty do komůrky pod lavicí. Tento zvyk našel zřejmě odezvu v typické frázi z tohoto údobí: „Být připojen ke svým otcům.“ (viz 2 Par 34,28).

Archeologům se podařilo najít alespoň jeden zcela neporušený původní hrob. Záhy si uvědomili, že je to nejbohatší hrob, jaký kdy v okolí Jeruzaléma objevili. Archeologové postupně z hrobu vynesli na sedm set nejrozličnějších předmětů. Mezi nimi dva unikáty: největší šperkovnici, jakou kdy v Jeruzalémě objevil, a nejstarší minci doposud nalezenou v Palestině. Jedná se o minci ze 6. století př. Kr. raženou na ostrově Kos v Egejském moři s vyraženým symbolem kraba. Dále z hrobu vynesli přes 100 stříbrných předmětů, me-



zi nimi dva drobné svitky ze stříbrného plechu. Teprve po třech letech odborníci svitky rozvinuli, ale bude trvat zřejmě ještě delší čas, než bude bezpečně rozluštěn starohebrejský text, který je na nich vyryt. Písmo je totiž velmi špatně čitelné a porušené. Odborníci se však shodují v názoru, že jde o amulety a že je na

nich patrně čitelný „tetragram“ — čtyři hebrejská písmena JHVH označující jméno Boha Jahve. Toto jméno se vyskytuje ve Starém zákoně téměř sedmtisíckrát. Archeologové je také mnohokrát našli na různých nápisích. Je to však první případ, kdy bylo nalezeno jako součást mimobiblického textu přímo v Jeruzalémě.

Amulety pocházejí ze 6. stol. př. Kr. přibližně z doby, kdy Babylóňané zničili Jeruzalém. Co je na nich napsáno? Proč byly vůbec vytvořeny? Doufáme, že nám archeologie odpoví na tyto a mnohé další otázky, které mají souvislost s dějinami bible.

Podle zahraničních pramenů zpracoval K. NOWAK



Etapy švýcarské reformace

[Dokončení]

Ve středověku bylo zaběhlou praxí, že se sporné otázky náboženského, mravního či teologického rázu řešily disputacemi na půdách uznávaných univerzit. Zwingli prolomil tuto staletou tradici. V duchu švýcarského demokratismu, s reformačním důrazem na všeobecné kněžství, svěřil závažná rozhodnutí do rukou Velké rady, kde seděli vojáci, řemeslníci i obchodníci. K veřejnému rozhovoru byli pozváni zástupci všech stavů, biskup, generální vikář, zástupce mnichů a kněží nevyjímaje. Hájit se mohl každý jen biblí. Tradice nic neplatila. Po sporu o bibli a její výklad, po diskusi o uctívání svatých, o celibátu a o mši byla disputace ukončena se zjištěním, že Zwinglimu nebylo nic vytknuto a že může tudíž v reformační činnosti pokračovat.

I druhá disputace v Curychu vyzněla jasně ve prospěch Zwingliho s požadavkem, aby sepsal hlavní zásady Písma pro vyučení venkovských farářů neznalých evangelického učení. V několika dnech Zwingli vypracoval „Křesťanský návod“, v němž vyložil, co je hřích, co zákon, co evangelium, jak je nutno ve smyslu Písma dívat se na uctívání obrazů a na mši. Faráři v Curychu se rozhodli, že budou o vánocích vysluhovat večeři Páně tak, jak to ustanovil Pán Ježíš: přijímat chléb a víno pod obojí.

Ostatní kantony zaslaly Velké radě poselství s výstrahou, aby nezaváděla novosti. Dostali však odpověď: „Cť se týká Božího slova a našeho svědomí, od toho nemůžeme ustoupit. Řekněte nám, zda jednáme ve věcech víry proti Písmu svatému. Dokážete-li nám, že jednáme proti Božímu slovu, dáme se rádi poučit.“

Přiblížil se rok 1524, doba rozhodnutí. Velká rada rozhodla, aby se večeře Páně všude vysluhovala podle

biblických zásad a mše aby byla zrušena. Obrazy pak, podle možností, aby byly z chrámů slušně odstraněny. Různé chrámové ozdoby byly prodávány ve prospěch chudých. Toto reformační počínání způsobilo, že papežský legát a kostnický biskup se rozhodli potlačit reformaci zbraněmi. Curyšská rada, která dosud jednala jako zástupce církve, se obrátila na křesťanský lid s výzvou, aby každý zůstal věrný Božímu slovu. Dostala odpověď: „Rozhodli jsme se, jak jen nám možno, položit tělo, statek i život za obhájení Božího slova.“ Curyšská Rada za vedení Zwingliho nastoupila další etapu reformační cesty.

Na Zelený čtvrtek 1525 v Curychu vysluhovali večeři Páně pravým biblickým způsobem. Po církvi se rozlilo velké požehnání. Ve městě zavládl pokoj, ustaly sváry, zmizelo pokrytectví, závisti a hádky. Křesťané konali v jazyku německém a odstranili všechny pověrečné zvyky a zaklínání. Ranní mše nahradili biblickou hodinou. Zrušili ušní zpověď. Větší důraz položili na pastorační péči, kterou Zwingli s takovou horlivostí konal a uložil ve spise „Pastýř“. Zrušili církevní svátky a položili důraz na svěcení dne Páně. Hostince byly v době bohoslužeb zavřeny. Pokoutní hospody byly zrušeny, nevěstky vyhnány. Zrušili kláštery, jejich majetek zužitkovali ve prospěch chudých. Mládež vedli k evangelické prostotě. Tak dokončili v Curychu dílo reformace.

Proti reformaci povstali nepřátelé jak domácí tak i zahraniční. Vůdcem a iniciátorem všeho byl zapříisáhlý Zwingliho nepřítel, biskupský vikář Jan Faber. Curych naproti tomu stál osamocen, spoléhal jen na Boha a posiloval se vědomím, že stojí ve věci svaté a spravedlivé. Když se později naskytla vhodná příležitost ke

spojení se stejně smýšlejícími městy a státy, zasadil se Zwingli o vytvoření obranného spolku, který byl po delších poradách ustaven pod názvem „Křesťanský Bürgerrecht“. Tím se Švýcarsko rozdělilo na dva příkře proti sobě stojící tábory. Lid nové víry byl pronásledován a mučen. Nepřátelé reformace brali lidem bible a reformační knihy, ničili je a pálili. Z toho povstala taková roztrpčenost, že hrozilo vypuknutí války. Curych se snažil o smírné řešení. Ale když byl přepaden a upálen evangelický farář Jakub Schlosser, rozhodl se obranný spolek pro válku.

Hlavní voj, v počtu čtyř tisíců, táhl ke Kappelu. Zwingli ozbrojen halapartnou byl s radostnou myslí odhodlán položit i vlastní život za poznanou pravdu. Vypovězení války a zpráva, že Curych vytáhl k boji, svolalo i v ostatním Švýcarsku vojsko do zbraně. Ač se vyskytly pokusy o smír a dočasně byl uzavřen mír, přece jen k válce došlo.

Katolické kantony se rozhodly uzavřít všechny průsmyky, aby nikdo nemohl dát evangelíkům výstrahu. Tím se stalo, že vojsko reformace nemohlo v pravý čas a v dostatečném počtu vytáhnout do boje. Proti několika násobné přesile poslal Curych sotva 700 bojovníků. S nimi jako polní kazatel táhl i Zwingli.

Vojska zaujala bojové postavení u Kappelu. Hrsta statečných stála proti osmkrát silnějšímu nepříteli pěti katolických kantonů. A přece byla bitva stále na vázkách, protože Curyští bojovali s odhodláním položit vlastní životy. Nakonec jich padlo přes pět set a mezi nimi i Zwingli.

Stalo se tak hned na počátku bitvy, když se skláněl nad jedním raněným bratrem a posiloval ho Slovem života, zasáhl jej kámen do prilby tak silně, že zavrával a padl k zemi. Se sepjatýma rukama, s očima k nebi a pohybujícími rty byl zaskočen divokými nepřáteli. „Chceš se zpovídat? Máme zavolat kněze?“ Dotírali na něj. „Vzývej svaté a matku Boží,“ nutili ho dále. Zwingli jen zavřel hlavou a řekl: „Nikoli.“ „Tedy zemři, zatvrzelý kacíři,“ řekl hejtmán Voekinger z Unterwaldenu a zasadil mu smrtelnou ránu. Nato dal tělo katovi k rozčtvrcení, pak ho spálili na popel a roztmetali do vzduchu.

Smrtí Huldrycha Zwingliho švýcarská reformace neskončila. Do jejího čela se postavil Zwingliho spolupracovník a přítel, důstojný jeho pokračovatel, Jindřich Bullinger. Boží dílo šlo vítězně dál.

J. BAUER

V náboženskej praxi sa často vynára otázka, čo je viac — zázraky, alebo viera? V jednom z Ježišových podobienstiev dostáva táto otázka hlboký zmysel.

„Bol bohatý človek, obliekal sa do šarlátu a jemného lanu a hodoval každý deň skvostne. A bol akýsi chudobný muž, menom Lazar, ktorý ležal pred jeho bránou vredovitý a žiadal si nasýtiť sa odpadkami z boháčovho stola, ale nikto mu ich nedal, len čo psy prichádzali a lízali mu vredy. Ten chudák umrel a anjeli zanesli ho do lona Abrahámovho. Umrel aj boháč a pochovali ho. Potom v mukách podsvetia pozdvihol oči a zďaleka uzrel Abraháma a Lazara v jeho lone; zvolal hovoriac: Otec Abrahám, zmiluj sa nado mnou a pošli Lazara, aby si koniec prsta omočil vo vode a ovlažil mi jazyk, lebo sa veľmi trápim v tomto plameni. Ale Abrahám mu odpovedal: Synu, rozpomeň sa, že si ty svoje dobré veci vzal zaživa a podobne Lazar zlé; teraz tento sa tu teší a ty sa trápiš. Okrem toho medzi nami a vami je veľká priepasť, aby tí, čo odtiaľto chcú prejsť k vám, nemohli, ani odtiaľ nedostali sa k nám. Nato povedal boháč: Prosím ťa teda, otče, pošli ho do domu môjho otca; mám totiž päť bratov; nech im svedčí o tých veciach, aby neprišli aj oni na toto miesto múk. Abrahám mu povedal: Majú Mojžiša a prorokov, nech ich poslúchajú. On však odvetil: Nie, otec Abrahám, ale keby niekto z mŕtvych išiel k nim, kajali by sa. Odpovedal mu: Keď Mojžiša a prorokov neposlúchajú, nedajú sa presvedčiť, ani keby niekto vstal z mŕtvych.“ (Lk 16,19-31).

Čo nám chce podobenstvo povedať? Hlavne nám chce poukázať, že v pozemskom živote je treba mnohé veci chápať vierou. Odporcovia Ježiša, farizeovia, základný význam viery zamietajú. Oni chcú mať vecné dôkazy. Chcú vidieť znamenia a zázraky. Ak im dá Ježiš takýto dôkaz, oni sú ochotní veriť. Je napísané, že „prišli k Nemu farizeji a sadúceovia a pokúšajúc Ho, žiadali, aby im ukázal znamenie z neba“ (Mt 16,1). Ale to je práve to, čo im Ježiš nikdy nebol ochotný dať. Namiesto toho im rozpráva podobenstvo.

Jedná sa teda o známy príbeh, pomocou ktorého Ježiš zasadzuje úder farizejskej zbožnosti a falošným náboženským predstavám, stelesneným v osobe bohatého muža. Bolo by omylom vykladať zmysel tohto podobenstva tak, že Ježiš v ňom hovorí o posmrtnom živote. Veď miesto v podobenstve označené ako „lono Abraháma“, na základe biblickej viery nemáme ani kam zaradiť. Bola to asi taká ľudová predstava, ako si dnes niektorí ľudia predstavujú svätého Petra v bráne, ako vpúšťa duše do neba.

Podľa rabínskej tradície sa verilo,

O PRVENSTVE VIERY



že duše zomrelých odnáša anjel smrti. Farizeovia sa považovali za deti Abraháma a predstavovali si, že po smrti spočinú v jeho lone tak, ako unavené deti večer sklonia hlavu do lona svojho otca. A tak hoci to podobenstvo nevyslovuje, predpokladá farizejské vieru v oddelenie sa duše pri smrti človeka. Pri čítaní apokryfických kníh Starého zákona vidíme, že židia si druhý svet predstavovali ako dve protilahlé miesta — nebo a peklo (Enoch 22,9). Medzi nimi je akési rozdelujúce územie, aby z jedného do druhého nebolo možné prejsť (4 Ezd 7,36).

Oslovenie otec sa v dialógu bohatého s Abrahámom nevyskytuje nadarmo až trikrát. Farizeovia verili, že spasenie závisí viac od toho, či je niekto potomkom Abraháma, než na úrovni charakteru. Na tento ich omyl poukazuje aj Ján Krstiteľ, keď hovorí: „A nemyslite si, že môžete povedať: Veď máme otca Abraháma! Lebo hovorím vám, že Boh z týchto kameňov môže vzbudiť dietky Abrahámovi“ (Mt 3,9). To znamená, že naša príslušnosť k cirkvi nie je automaticky zárukou nášho spasenia.

Pred vchodom do nádherného boháčovho domu leží vredmi pokrytý žobrák. Je celkom opustený. Bol by rád, keby sa mu dostalo aspoň z odpadkov boháčovho stola, aby tak mohol predĺžiť svoje živorenie, ale ani to mu nie je umožnené. Po tomto konštatovaní, akoby sa rozprávania odmlčalo. Ale je to významné mlčanie. Chce zdôrazniť boháčovu nevšímavosť k Lazarovi. Jeho neláska sa týmto rysuje ešte lepšie. Jediní dru-

hovia Lazara sú túlaví psy. Musí si nechať lúbiť ich odpornú prítomnosť, keď ho zvedavo oňuchávajú a olizujú jeho vredy.

Príbeh je načrtnutý s umeleckou ostrosťou. Obidve postavy sú vynikajúco charakterizované. No pri tom to sú až priveľmi realistické postavy. Ježiš a jeho súčasníci mohli v palestinských mestách takéto výjavy vidieť každý deň. Pri tom je Ježišovo zobrazenie najostrejšie v tom, čo nevyslovuje. Nič nehovorí o vzájomnom pomere týchto ľudí, čím zdôrazňuje, že medzi nimi vlastne žiaden pomer nie je.

Hriechom boháča nie je to, že je bohatý, že si žije dobre. Jeho hriechom je to, že bohatstvo sa stalo jediným cieľom a náplňou jeho života. Na základe učenia farizeov sa domnieva, že pozemský údel každého človeka je určený Bohom a na tom sa nemôže, ba nesmie nič zmeniť. Vyzbrojený takouto zbožnosťou, boháč chodí denne okolo Lazara bez výčitiek svedomia. Veď ak myslí na Božie súdy, vtedy si koná svoju náboženskú povinnosť. A to je to, čím bohatý človek hreší. Nie je nejaký veľký hriešnik, iba ochotne pije z kalicha učenia, ktoré tak výborne otupuje cit človeka k nešťastiu iných. Hmotárstvo sa veľmi dobre znáša s falošnou zbožnosťou.

Hranicou života boháča i Lazara je smrť. Aj po smrti je medzi nimi ešte na chvíľu rozdiel. Boháčovi vystroja prepychový pohreb. Čo sa stalo s telom Lazara, o tom sa nehovorí. Po pohrebe sa však situácia mení. Chudobného po tom, čo zomrel, odniesli anjeli do lona Abrahámovho a o boháčovi je napísané, že ho pochovali do hrobu. Obidvaja obdržali svoj odmenu.

Po tomto konštatovaní však nastáva obrát. Lazar šťastne odpočíva v lone otca Abraháma a bohatý trpí v plameňoch. Jeho utrpenie je o to väčšie, že musí zažívať trpké sklamanie sa vo svojom náboženstve. Teraz už na svojom osude nemôže nič zmeniť. Všetky príležitosti pominuli. Ani Abrahám mu nemôže povedať nič iné. Hovorí o neprekročiteľnej priepasti medzi Lazarom a boháčom. Túto priepasť si už za života boháč vedome vytváral a prehľboval. A tvrdošíjne ju udržiaval.

Bohatý vidí, že sám sebe už nepomôže, a preto prosí Abraháma, aby Lazara poslal k jeho bratom, aby ich nestihol taký osud ako jeho. Snáď by nás jeho starostlivosť o iných aj mohla presvedčiť, že sa zmenil. O chvíľu však vidíme, že tomu vôbec nie je tak. Veď prosbu vyslovuje preto, aby ospravedlnil sám seba, aby mohol za Božiu spravodlivosť postaviť otázku. Ako keby chcel povedať: Keby mi Boh bol dal nejaké znamenie, aby som si bol mohol byť istý, že Boží poriadok spravodlivosti je taký, ako ho poznám teraz, nebol by ma býval

musel stretnúť takýto osud. Kto je tedy na vine tomu, že som zatratený? Moji bratia žijú tak, ako som žil ja. Ak sa oni po takomto zvláštnom znamení obrátia, vtedy som bol ja nespravodlivo odsúdený!

Ježišova odpoveď tu nepochybne patrí farizejom, ktorí žiadajú znamenie: „Majú Mojžiša a prorokov, nech tých poslúchajú.“

Popri svedectve prorokov a evanjelia nie je treba znamení zjavujúcich sa v ľudských dimenziách. Boháč však odporuje: „Nie, otec Abrahám, ale keby niekto z mŕtvych išiel k nim, kajali by sa.“ Avšak Abrahám a spolu s ním i Kristus jasne vidia, že keby bol Mesiáš v svojom čase prišiel hociakým spôsobom a keby to bol hocikto a keby bol hlásil to, čo

Kristus, oni by ho neboli prijali, pretože sa jeho učenie tak veľmi pričílo ich logike a ich teológii. Nijakým spôsobom by mu neboli uverili a určite by ho bývali ukrižovali.

Ježiš nám v tomto podobenstve kladie otázku, či sme mu ochotní veriť aj vtedy, ak nevidíme viditeľné znamenia? Či nie sme ochotnejší veriť falošným zázrakom, než učeniu Božieho Slova?

Členovia prvokresťanských zborov sa držali Kristovej rady. Ich vyznaním bolo: „Lebo žijeme vierou a nie videním“ (2 Kor 5,7).

Ježiš Kristus neišiel presvedčovať tých, ktorí mu pred krížom, pod krížom, alebo po kríži neverili, hoci ľudí vrúčne miloval. Vedel, že by bolo bývalo zbytočné prísť k nim hoci

po zmŕtvychvstaní. Veď by ho boli v najlepšom prípade považovali za prízrak a aj tak by boli bývali jeho vzkriesenie prehlásili za mýtus.

Prijmeme preto Božiu zvesť o spasení vierou a nezakladajme si na zázrakoch a znameniach. Ježiš nás v tomto podobenstve odkazuje na Písmo. „Majú Mojžiša a prorokov, nech ich poslúchajú.“ Zjavené Božie Slovo je viac ako znamenie alebo zázrak. Zázraky ako náboženská skúsenosť nám sú k spaseniu iba vtedy, ak potvrdzujú pravdu Božieho Slova. K poznaniu Božej spravodlivosti nie sú nutné. Ich hodnotu môžeme zväziť iba vtedy, ak poznáme Bibliu. Obracajme preto svoju pozornosť viacej k Božej pravde zjavenej v Písme Svätom — Biblii.

R. ŽUREK

HYNOUCÍ RÁJ

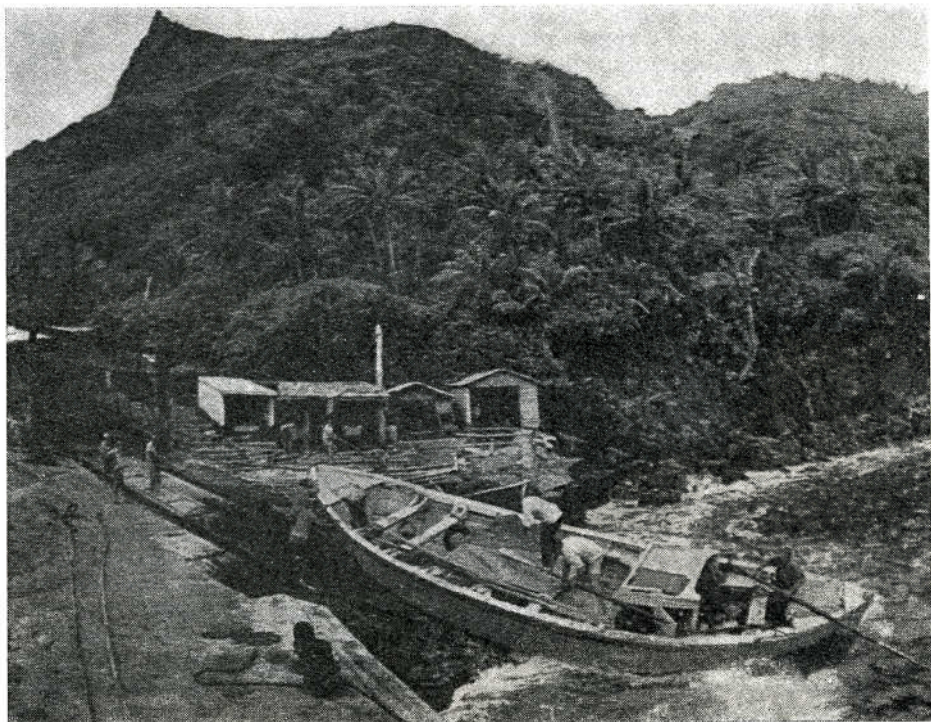
Vraťme sa ešte jednou ke vzpouře na lodi Bounty a k neobyčejným událostem, které po ní následovaly.

Jak jsme si v minulém čísle připomněli, v prosinci 1787 vyplula od anglických břehů fregata Bounty, aby z Tichomoří dopravila do západní Indie sazenice chlebovníku. Na jednom z nejkrásnějších ostrovů světa — Tahiti — prožila posádka lodi téměř půl roku a pak se vydala na cestu do Indie. Po několika dnech plavby — 28. dubna 1789 — se začal psát jeden z největších námořních příběhů všech dob, na který navazuje celý řetěz událostí — vzpoura na Bounty — vysazení kapitána Bligha spolu s dalšími sedmnácti muži do malého člunu, ve kterém se plavili 41 dní otevřeným mořem — návrat vzbuřenců na Tahiti — vůdce vzpoury Christian s osmi vzbuřenci a devatenácti Polynézany ve strachu záhy ostrov opouští — ostatní vzbuřenci jsou po půldruhém roce objeveni, dva zabiti a ostatní vezeni do Anglie.

Proč vůdce vzpoury Fletcher Christian opustil Tahiti? Uvědomoval si, že královská admirálita dříve nebo později bude po vzbuřencích pátrat. Znal jediné řešení: najít pohostinný, ale neobydlený ostrov, kde by mohl bez strachu žít. Na Bounty objevil knihu, ve které byla zpráva o takovém ostrovu. Jmenoval se Pitcairn.

Na tomto ostrově Christian s osmi dalšími vzbuřenci, šesti Polynézany, dvanácti ženami a jedním děvčátkem po několikátýdenní plavbě přistál. Po vyložení všech zásob loď zapálili. To bylo 23. ledna 1790.

Po zničení Bounty žili ostrované asi dva roky v poměrném klidu; pak



se rozmohl alkoholismus a násilí. Fletcher Christian žil na ostrově několik let a potom se záhadným způsobem ztratil. Známe tři verze jeho smrti. Všechny vycházejí z údajných zpráv, které podal pozdější správce ostrova, bývalý lodník z Bounty, John Adams. Podle jedné verze ho zastřelili Tahitáné, jiná zpráva říká, že zemřel přirozenou smrtí a podle třetí se prý vrhl z vysoké skály do moře a zabil se.

Zprávy o Christianově smrti snad mají zastříti skutečnost, že z ostrova utekl a vrátil se do Anglie. Kolem roku 1809 se v Christianově rodišti v Anglii šířily zprávy, že se tam objevil. Jeden ze vzbuřenců, který u soudu dostal milost, potkal totiž na ulici v Plymouthu muže, jenž mu silně připomínal Fletchera Christiana. Vydal se za něj, ale neznámý muž se před ním dal na zběsilý útěk. Na Pitcairnu tedy zůstali potomci

vzbuřenců a Polynézánů, kteří tam s nimi odešli. Jak jsme již v minulém článku uvedli, sehrála v dalším životě ostrovanů rozhodující úlohu bible z Bounty. Adams ji použil jako učební náboženství. Bible od základu změnila život ostrovanů. Na základě bible vybudovali společenství, které vtisklo Pitcairnu neoddelitelný přívlastek: rajský ostrov.

V roce 1957 se na Pitcairn vypravil dopisovatel časopisu „National Geographic“, aby se pokusil nalézt pozůstatky lodi Bounty. Pozoruhodná je jeho zpráva o příjezdu na ostrov a setkání s jeho obyvateli.

Protože Pitcairn nemá přístav, zastavují lodě na širém moři a ostrované k nim připlouvají na člunech. Své první dojmy líčí dopisovatel Luis Marden těmito slovy: „Čluny vyčkaly, až loď zastaví a potom přirazily k jejímu boku. Po žebřících spuštěných z paluby šplhali Pitcairňané. Již je-

jich první pohled ve mně vzbudil pocit přátelství. Na každé tváři byl úsměv...

Na palubu také vystoupil vysoký ramenatý muž s krásně osmahlou tváří. Byl to Parkin Christian, třicetiletý právník Fletchera Christiana. Podal ruku kapitánovi a ten nás vzájemně představil...

Pak jsem se rozloučil se svými spolucestujícími a sestoupil po provazovém žebříku do člunu. Když poslední ostrovan opustil palubu parníku, kdosi zvolal: „Píseň pro kapitána a jeho loď!“ Jeden muž začal zpívat, k němu se připojili další. Sedmdesát mužů a žen zpívalo: „Sladké na shledanou v přístavu pokoje...“

Když jsme přijeli k ostrovu, nastavil mi jeden muž, který stál po pás ve vodě, svá široká záda a přenesl mne na břeh. Tam jsem se představil Fredu Christianovi, v jehož domě jsem měl bydlet. Potom se všichni chopili nákladu, který jsme přivezli a nesli jej vzhůru do osady. Ve dveřích Fredova domu mne srdečným podáním ruky přivítala jeho manželka: „Doufám, že se vám mezi námi bude líbit.“

„Děkuji vám, paní Christianová,“ odpověděl jsem.

„Není zde žádného pána ani paní,“ upozornila mne a dodala: „Já jsem Flora. Pojdte se s námi navečeřet,“ vyzvala mne Flora a vedla nás na verandu. Přes můj protest mne posadili do čela stolu. Fred sklonil hlavu a pronesl děkovnou modlitbu... Pitcairňané jsou zdvořilí, laskaví a pohostinní.“

Luis Marden ve svém článku pak představuje řadu osob, s nimiž se při své návštěvě Pitcairnu seznámil: Johna Christiana — hlavního správce ostrova, Parkina Christiana — staršího sboru, Johna Clarka — poštmistra, osmdesátiletou porodní asistentku Lily Warrenovou, vyznamenanou britskou královnou za padesát let služby na ostrově.

Ostrov má vlastní vysílačku, kterou obsluhuje Floy McCoy. Ten na Pitcairnu zastává funkci policejního inspektora, protože to předepisují britské zákony. Sám však přiznává, že v tomto směru nemá žádnou práci. Říká: „Největším přestupkem, jaký se na ostrově objeví, je nějaká ta zkreslená povídačka, ale i těch je málo. Vždyť jsme přece křesťané!“

Obyvatelé Pitcairnu jsou velmi pilní lidé. Svě živobytí těžce dobývají. Každý den ráno svolává zvon do veřejné práce. Té se zúčastňují všichni od šestnácti do šedesátiletí. Muži opravují cesty, obdělávají pole, staví a opravují čluny nebo lisují cukrovou třtinu. Společná práce je do jedenácti hodin. Pak se naobědvají a po jídle pracuje každý pro sebe. Když je klidné moře, vydávají se na lov ryb, ženy pečou dvakrát v týdnu chléb nebo pletou koše a klobouky, které potom prodávají na lodích plovoucích kolem ostrova.

Muži se čas od času vydávají na ostrov Henderson, vzdálený 200 kilometrů. Tam rostou stromy se vzácným červeným dřevem, které dopravují na Pitcairn. Všichni muži jsou totiž výborní řezbáři. Vyřezávají z něho vázy, skříňky, želvy nebo ptáky. Ve volném čase si zahrají kriket nebo závodí na plachetnicích kolem ostrova.

Opravdové vzrušení na Pitcairnu nastává, když se k ostrovu blíží loď. Tři velké čluny se naloží zbožím a celkem sedmdesát lidí se vydá k loď. Cestující, jedoucí na Nový Zéland nebo zpět, rádi koupí od Pitcairňanů ovoce a památkové předměty se jménem ostrova. Protože peníze ostrované nepotřebují, provádějí výměnný obchod na parníku. Tam si nakoupí konzervované mléko, mýdlo, sladkosti, hodinky, hračky pro děti, boty, šaty, látky — prostě vše, co na ostrově nemohou vyrobit.

Luis Marden však popisuje i jednu pozoruhodnou skutečnost: „Při jedné příležitosti neprodávají a nekupují — v sobotu. To je den, který všichni ostrované podle čtvrtého přikázání Božího zákona světi, a proto v něm neobchodují. V takovém případě vyjedou k parníku, rozdávají na něm ovoce zdarma a zase se vrací na ostrov. S každou lodí se loučí zpěvem písně: „Bůh buď s vámi, než se sejdem zas.“ Takovou zprávu podal o „ostrově vzbouřenců“ zpravodaj časopisu v roce 1957. Tenkrát jej nazval „ostrovem blažených“.

V té době měl Pitcairn 200 obyvatel. Dnes na něm žije již jen 45 lidí. S těžkým srdcem opouštějí „svůj

ostrov“, na který jsou hrdí, ale nemají jinou možnost. Letecká doprava do značné míry nahradila loď. Obyvatelé Pitcairnu nemají možnost prodávat výrobky a nakupovat nezbytné potřeby. A tak v roce 1983 podal dopisovatel zmíněného časopisu smutnou zprávu: „...Pitcairn umírá... Počet obyvatel neustále klesá... Když se některá rodina odstěhuje, zamkne dveře a dům nechá chátrat.“

Pitcairňané jsou lidé s hrdým odkazem. Jejich ústava, vydaná v roce 1883, jako první v anglicky mluvícím světě (a možná i první v dějinách) zajišťovala ženám stejná hlasovací práva jako mužům. Pitcairňané byli pravděpodobně první, kdo stanovili zákonem povinné školní vzdělání.

Z bible, kterou Fletcher Christian přenesl z Bounty, převzali srozumitelné a prosté zásady křesťanství a uvedli je do denního života: Cti svého otce a matku. Nenech zapadat slunce nad svým hněvem. Mluv vždy uváženě a uctivě.

Jsou to nejpracovitější lidé, jaké jsem kdy viděl, ale je jich málo a jejich počet neustále klesá... Nepodaří-li se udržet Pitcairn při životě, jeho obyvatelé ho budou muset opustit.“

Rajský ostrov! Ostrov blažených! Proč ho tedy potkává tak smutný konec?

Bůh nám na něm v minulosti ukázal, jací jsou lidé, kteří se řídí jeho zákonem: pracovití, bez nenávisti k druhým, mírumilovní. Dnes nám Pitcairn dává naučení, že „zde nemáme trvalý domov, ale vyhlížíme místo, které přijde“ (Žid 13,14). J. D.



POSLUŠNOST SE VYPLÁCI

Stalo se to v Brazílii, daleko v jižní Americe. Jedna věřící rodina bydlela v domku, kolem kterého rostly košaté stromy. Irenka, malá pětiletá holčička, si hrála na písku pod stromem. Tatínek se šel podívat z domu na zahradu, co jeho dceruška dělá. Pozoroval, jak si spokojeně hraje. Najednou se zhroutil. Viděl, jak se z větve stromu, pod kterým si holčička hrála, spouští velký had. Otec nevěděl, co má rychle udělat. Uvažoval: „Když vykřiknu, polekám dcerku i hada. Hada by pravděpodobně rychle zaútočil, jakmile by se Irenka prudce pohnula. Když ale neudělám nic, had se pomalu a v tichosti spustí z větve ještě níž a omotá se kolem ní a zardousí ji. Nebezpečí tedy hrozilo z obou stran.“

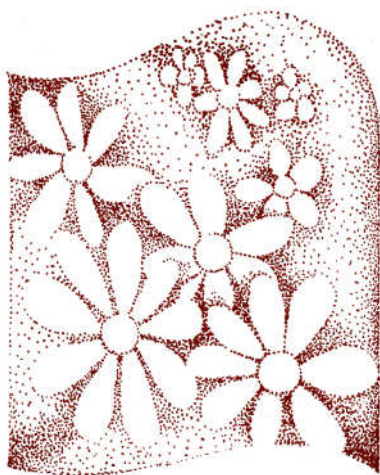
Zatím had už visel polovinou těla ze stromu a začal se pomalu pohybovat kývavým pohybem ze strany na

stranu, jak to hadi dělají, než zaútočí. Byl to hrozný okamžik pro otce, který to všechno viděl. Pak se rozhodl. Zavolal na dcerku: „Irenko, nevstávej ze země, ale pomalu si lehni na břicho. A teď se plaz ke mně. Hlavičku také nezvedej.“

Irenka dělala poslušně všechno, co jí tatínek říkal. Pomalu si lehla na břicho a pomalu se plazila k otci. Hlavičku ani nezvedla. Když už byla asi 20 kroků od stromu, otec dcerce rychle řekl: „Teď vstaň a honem běž ke mně.“ Dívka poslechla a už byla v bezpečí, v náruči svého tatínka. Otec prožíval těžké chvíle úzkosti. A teď z celého srdce děkoval Pánu Bohu, že to tak dobře dopadlo. Otočil dcerku směrem ke stromu, kde si před chvílí hrála a ukázal jí velkého nebezpečného hada.

„Podívej, Irenko, ten had by tě byl za chvíli zardousil. Viš, co tě zachránilo? Zachránila tě tvá poslušnost. Protože jsi udělala přesně to, co jsem ti říkal, dostala ses z moci hada. Poslouchej i dál tatínka a maminku, protože oni to s tebou myslí vždycky dobře. A když budeš poslouchat i Pána Boha, budeš žít věčně.“

A co vy, děti, chcete být také tak poslušné? K. Šp.



Z KNIHY PŘÍRODY



Orel prý předem ví, že umře

Zaměřme svou pozornost ještě jednou na život orlů a vyvodme z jejich vlastností i způsobu života duchovní naučení. Mnohé zákonitosti u zvířat i rostlin nás mohou inspirovat. Ne nadarmo používal Pán Ježíš příklady z přírody. V kázání na hoře řekl: „Pohleďte na ptactvo nebeské ... Podívejte se na polní lilie ...“ (Mt 6, 26.28).

Riká se, že někteří ptáci tuší předem, že se blíží konec jejich života. Labuť prý zpívá před smrtí „labutí píseň“, slavíkova nejkrásnější píseň je prý ta poslední. Zvláštním způsobem prý umírají orlové. Starý pták vzlétne na nejvyšší místo v okolí, zatne pařáty do skály nebo větve, na které stojí a dívá se vzhůru do slunce. Dívá se dlouho a pak najednou padne a je mrtev.

Možná, že je v tom pouze kus romantiky. Mne ale zaujala myšlenka, že některá zvířata cítí svůj konec. Vědí předem, že umřou. Uvědomují si to i lidé? Počítají se smrtí? Lidé neradi hovoří o smrti. Zvláště mladý člověk si jen málokdy uvědomuje, že i jeho život jednou skončí. Proč také na to myslet? Jsem mladý, zdravý, silný, k čemu bych se měl zabývat tím, co bude někdy ve vzdálené budoucnosti? Jen někdy jako by stín smrti proletěl jeho myslí. To tehdy, když znenadání stojí nad hrobem svého mladého příbuzného, spolupracovníka či kamaráda. On přece ještě vůbec nemusel zemřít! Proč se to stalo?

Proč musela tragická nehoda potkat právě toho či onoho mladého člověka? Proč musel předčasně zhasnout jeho život?

Někteří lidé se dožijí poměrně vysokého věku, přesto však shodně prohlašují: „jak ten život rychle uběhl.“ Potvrzují to i slova Mojžíše: „Počet našich let je sedmdesát roků, jsme-li při síle, pak osmdesát, a mohou se pyšnit leda trápením a ničemnostmi; kvapem uplynou a v letu odcházíme“ (Žalm 90,10). Tuto skutečnost vyjádřil podobnými slovy i patriarcha Job: „Mé dny byly rychlejší

než spěšný posel, uprchly a neužily dobra, prolétly jako rákosové čluny, jako orel na kořist se vrhající“ (Job 9,25.26).

Život tedy rychle pomíjí. Napadne nás otázka, proč vlastně život tady je, odkud se vzal a jaký je jeho smysl? Na tyto otázky se těžko odpovídá bez víry v Boha. Věřící lidé vědí, že původcem života je Bůh, který je stvořitelem všeho živého. Bůh nestvořil člověka proto, aby umíral, ale aby žil, jak to sám potvrdil: „Což si libuji v smrti svévolníka ...? Zdalipak nechci, aby se odvrátil od svých cest a byl živ? Vždyť já si nelibuji ve smrti toho, kdo umírá ... Obraťte se tedy a budete žít“ (Ezech 18,23.32). Víme, že hřích zabíjí člověka, protože „mzdou hříchu je smrt“ (Řím 6,23). Ale známe toho, kdo hříchy odpouští, kdo je z lásky k lidem odstraňuje. Jeho veliký dar milosti je život věčný. Tímto velikým dárce je Pán Ježíš. Volá nás, abychom se k němu obrátili, protože on zná tajemství života a smrti. Nemáme ho hledat jen ve chvíli umírání, jak to mnozí lidé dělají, ale denně při jakékoli činnosti. Ježíš Kristus by se měl stát tím prvním i posledním v našem životě, protože má „klíče od smrti i hrobu“ (Zjev 1,18).

Orel se prý dívá do slunce, když umírá. V přeneseném slova smyslu by to měl dělat každý křesťan. Měl by vzhlížet ke „slunci spravedlnosti“,

jímž je Ježíš Kristus. Je totiž psáno: „Ale vám, kdo se bojíte mého jména, vzejde slunce spravedlnosti se zdravím na paprscích ... vždyť Hospodin Bůh je štít a slunce, Hospodin je dárce milosti a slávy ...“ (Mal 4,2; Žalm 84,12). Každý orel snad ke slunci nevzhlíží, když umírá. Ale ke Kristu by měl hledět každý křesťan. Měl by se dívat s nadějí, protože tento hříšný svět není jeho posledním domovem.

Vzhlížíme k nebi, kde je náš Pán. Slíbil nám přece nový domov slovy: „Vaše srdce ať se nechvěje úzkostí! Věřte v Boha, věřte i ve mne. V domě mého Otce je mnoho příbytků; kdyby tomu tak nebylo, řekl bych vám to. Jdu, abych vám připravil místo. A odejdu-li, abych vám připravil místo, opět přijdu a vezmu k sobě, abyste i vy byli, kde jsem já“ (Jan 14,1-3). Ježíš Kristus zcela jasně zjevil své poslání. Učedníci stále nechápali, že království, které Ježíš buduje, není totožné s jejich zkreslenými představami. Očekávali pozemskou slávu, zatímco Ježíš hovořil o věčném království. Před svým ukřižováním se modlil: „Otče, chci, aby také ti, které jsi mi dal, byli se mnou tam, kde jsem já; ať hledí na mou slávu, kterou jsi mi dal ...“ (Jan 17,24).

„Vaše srdce ať se nechvěje úzkostí ...“, řekl nám Ježíš Kristus. Nemusíme se dívat s obavami do budoucna. Nemusíme se ani bát smrti, věříme-li, že máme Spasitele. Pán Ježíš řekl: „Kdo věří ve mne, i kdyby umřel, bude žít“ (Jan 11,25). Vzhlížejme proto vírou k němu tak, jako orel vzhlíží ke slunci. „Odhoďme všechnu přítěž a hřích, který se nás tak snadno přichytí, a vytrvejme v běhu, jak je nám uloženo, s pohledem upřeným na Ježíše, který vede naši víru od počátku až do cíle“ (Žid 12,1.2). Využijme moudře čas, který prožíváme. Svou dobrou a poctivou prací nadchněme i jiné. „Jednejte moudře ve styku s okolním světem a využijte čas vám svěřený“ (Kol 4,5). Náš život je příliš krátký, abychom ho lehkovážně promarnili. Prosme proto spolu se žalmistou: „Nauč nás počítat naše dny, ať získáme moudrost srdce“ (Žalm 90,12). MILAN DROBÍK



BATUTSI — ADVENTISTICKÝ OSTROV V AFRICE

Ostrov Pitcairn není jediným adventistickým ostrovem na zemi. Každý obyvatel ostrova Batutsi, který leží v jezeru Burera v africkém státě Rwanda, je členem církve adventistů s. d. V říjnu roku 1983 se při slavnostním křtu rozhodlo odevzdat svůj život Pánu Ježíši posledních 33 ostrovanů. Stalo se tak po velkém evangelizačním úsilí, na kterém se podílelo takřka všech pět set obyvatel ostrova.

Začátky práce naší církve na ostrově Batutsi spadají do doby před dvaceti lety. První věřící působili na ostatní obyvatele ostrova tak silným dojmem, že všichni ostrované postupně přestávali pracovat v sobotu, i když nebyli členy církve a nezúčastňovali se sobotní bohoslužby. Příkladný život adventistů na ostrově a jejich evangelizační činnost přinesly ovoce. Stále více lidí se hlásilo k církvi adventistů, ale pochopitelně mnozí se vlivu Božího slova usilovně bránili. Zvláště jeden z vlivných ostrovanů trval na svém pohanském náboženství a vyhýbal se styku s adventisty, jak jen mohl. Měl však synka, který navštěvoval adventistickou školu. Na jeho slova hodně dal, protože ho měl rád.

Členové sboru prožili velkou radost, když jednou v sobotu ráno mohli sledovat, jak otec se synem přicházejí společně do modlitebny. Po skončení bohoslužeb kazatel vyzval přítomné, kteří ještě nebyli členy církve, aby odevzdali svá srdce Pánu Ježíši Kristu a své rozhodnutí vyjádřili tím, že přijdou ke kazatelně. K radosti všech povstali otec i syn a společně šli kupředu.

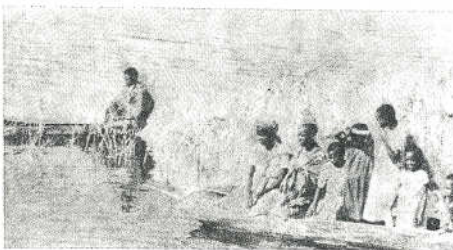
Na ostrově není mnoho úrodné půdy, přesto se všichni obyvatelé živí hlavně zemědělstvím. Oč chudší jsou jejich žně na polích, o to bohatší je duchovní sklizeň. Postavili si pěknou modlitebnu.

Na ostrově nepracuje trvale kazatel, bohoslužby většinou vedou starší sboru a diakoni. Boží Duch jejich prostřednictvím intenzivně působí. Evangelium se rozšířilo natolik, že dnes již zahrnuje všechny obyvatele. Kazatelé dojíždějí na ostrov jen příležitostně.

Co budou dělat adventisté s. d. na ostrově Batutsi nyní, když už jsou všichni dospělí obyvatelé ostrova pokřtěni? Rozhodli se vydávat svědec-



1. Kazatel při sobotním shromáždění



2. a 3. Členové sboru přihlížejí křtu v jezeře z kánoí i ze břehu

tví o Pánu Ježíši obyvatelům okolních ostrovů. Na sousedním ostrově Bushongo už malý sbor působí. Za krátký čas vyrostou jistě další nové sbory.

JEŠTĚ JEDNOU PITCAIRN

Nejpvětší a nejmodernější německá loď určená pro osobní dopravu — Europa — zakotvila 28. února 1984 u ostrova Pitcairn. Většina z několika desítek obyvatel ostrova luxusní loď navštívila. Kapitán věnoval ostrovanům motorovou pilu.

Obyvatelé Pitcairnu měli možnost na lodi směnít suvenýry, které vyrábějí, za zboží, které na ostrově nutně potřebují. Navíc se jim naskytla možnost, kterou nemají každý den — navštívit lékaře a zubní ambulanci.

Protože lodní doprava okolo ostrova stále slabne, nemají ostrované mnoho příležitostí cestovat do jiných zemí. Kapitán lodi proto ochotně vyhověl žádosti jednoho mladého obyvatele ostrova a bezplatně jej „svezl“ na Nový Zéland.

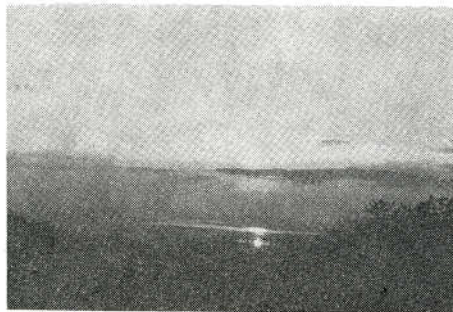
200 LET METODISMU

Roku 1703 se narodil ve Velké Británii velmi známý kazatel, náboženský buditel a zakladatel metodismu, John Wesley. Pod vlivem „moravanů“ — členů ochranné jednoty bratrské, prožil obrácení a vrátil se ke zdroji reformace — k Písmu. Proti Kalvinovu učení o předurčení hlásal svobodu člověka. Vedl k obrácení a posvěcení. Wesley spolu se svými spolupracovníky a následovníky vytvořil roku 1784 ve městě Baltimore (USA) novou církev nezávislou na původní církvi anglikánské. Dnes se k metodismu ve světě hlásí téměř 21 miliónů lidí. Počátkem května se konalo v Baltimore slavnostní zasedání Generální konference metodistů při příležitosti 200. výročí založení metodismu.

SITUACE NAŠÍ CÍRKVE V BRAZÍLIÍ

Na kazatelském shromáždění v Rio de Janeiru v Brazílii podalo několik kazatelů zprávu, že v jejich pracovním obvodu se hlásí za členy církve adventistů s. d. celé sbory jiných církví. Většinou se jedná o sbory letničního hnutí. V několika případech členové těchto sborů právně převedli také své kostely a další církevní budovy.

80 procent obyvatel Brazílie se hlásí k římsko-katolické církvi, 4 procenta ke spiritistům a 2 procenta jsou baptisté a 0,51 procenta adventisté. Na konci roku 1982 se hlásilo k naší církvi v Brazílii 337 203 členů organizovaných v 931 sborech. Naše církev v Brazílii spravuje a finančně udržuje 389 základních a 7 středních škol, 2 vysokoškolská učiliště a 1 teologický seminář. Naše církev udržuje v oblasti Amazonky několik desítek zdravotnických klinik, 5 sirotčinců a 1 domov důchodců. Adventisté v Brazílii spravují nakladatelství, které má 237 zaměstnanců, pravidelně vydává 16 různých časopisů a ročně tiskne desítky titulů knih. Naše církev spravuje také továrnu na výrobu vegetářských jídel a polotovarů. V tovarně pracuje 400 zaměstnanců.





ŘÍKÁME, ŽE SE VŠECHNO MĚNÍ A ŽE NIC NENÍ, JAK BÝVALO. PO PRAVDĚ MNOHO VĚCÍ SE ČASEM SKUTEČNĚ MĚNÍ, ALE ZDALEKA NE VŠECHNO PODLÉHÁ PROMĚNÁM. NA POČÁTKU VLOŽIL BŮH DO STVOŘENÍ ZÁKONY, KTERÉ PLATÍ BEZE ZMĚNY DODNES. JESTLIŽE BOŽÍ ZÁKONY NEZNÁME, JESTLIŽE JE IGNORUJEME, VĚDOMĚ PŘESTUPUJEME — ŠKODÍME SAMI SOBĚ. SAMOTNÉ ZÁKONY TÍM NEOHROŽUJEME, ONY PLATÍ NEZMĚNĚNĚ DÁL. BOŽÍ ZÁKONY NEUKAZUJÍ NAŠI DOBROU VŮLI, ANI NEODHALUJÍ NAŠE NESPRÁVNÉ POHNUTKY, SVĚDČÍ O TRVALÉ VELIKOSTI A DOBROTĚ ZÁKONODÁRCE A TVŮRCE.

CHCE-LI ČLOVĚK ŽÍT, NEMŮŽE PŘESTAT DÝCHAT, PŘIJÍMAT POTRAVU, ODPOČÍVAT ... RESPEKTOVAT ZÁKONY ŽIVOTA. PODOBNĚ NELZE ZPŮSOBIT, ABY SE LEŽ STALA PRAVDOU, EGOISMUS FORMOU LÁSKY.

PŘÍRODA SE ŘÍDÍ ZÁKONY A JE NA VĚDCÍCH, ABY JE OBJEVOVALI. JINÉ ZÁKONY JSOU VEPSÁNY DO LIDSKÉHO SRDCE A SVĚDOMÍ A JE NA NÁS, ABYCHOM JE OBJEVOVALI VE SVĚTLE BOŽÍHO SLOVA. ANI NEJSOUSTŘEDĚNĚJŠÍ ÚSILÍ ČLOVĚKA NEMŮŽE ZMĚNIT JEDINÝ ZE ZÁKONŮ TVŮRCE. JE TŘEBA MĚNIT NAŠE SRDCE, ABY ZNALO A RESPEKTOVALO BOŽÍ ZÁKONY.

-kn-